

**BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**Zalalövő város településfejlesztési
tevékenységének vizsgálata 2006-2019-ig
tartó időszakban**

Belső konzulens: Dr. Weisz Ágnes

Külső konzulens: Dömökné Srágli Livia

Herczeg Zsófia

Nappali tagozat

Közzolgálati

alapszak

2016

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Herczeg Zsófia

Szak/szakirány: Közzolgálati --- Szakirány (ha van): ---

Neptun kód: pxct4c A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2016

A szakdolgozat pontos címe:

Zalalövő város településfejlesztési tevékenységének vizsgálata 2006-2019-ig tartó időszakban

Belső konzulens neve: Dr. Weisz Ágnes

Külső konzulens neve: Dömökné Srágli Livia

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

Településfejlesztés, helyi önkormányzat, helyzetelemzés, stratégia, projekt, fejlesztési projekt, gazdfaságfejlesztés, Zalalövő, gazdasági elemzés.

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított** / **titkosított**. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem eredeti példányát leadni: a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)*

Hozzájárulok / **nem járulok hozzá**, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett – egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

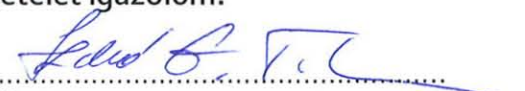
Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya *mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak*, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2016. január 5.

.....
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2016. január 5.

.....
Budapesti Gazdasági Főiskola
Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg Könyvtára
8900 Zalaegerszeg, H.
Gasparich u. 18/A
Adószám: 19929922-2-42

könyvtári munkatárs

Tartalom

Bevezetés	3
1. Zalalövő város bemutatása.....	4
1.1. A város rövid története	4
1.2. Természetes környezet	5
1.3. Épített környezet.....	6
1.4. Az önkormányzat közfeladatainak ellátása	7
1.4.1. Közszolgáltatások	8
1.4.2. Oktatás	9
1.4.3. Szociális és egészségügyi ellátó rendszer	10
1.4.4. Közműellátás	11
2. Helyzetelemzés a város gazdaságáról.....	11
2.1. Zalalövő gazdaságának bemutatása.....	11
2.2. A gazdasági ágak jellemzői	12
2.2.1. Mezőgazdaság.....	13
2.2.2. Erdőgazdálkodás	14
2.2.3. Ipar	14
2.2.4. Turizmus	16
2.2.5. Szolgáltatások	17
2.3. Megközelíthetőség, elérhetőség, közlekedés	18
2.4. Zalalövő demográfiai összetétele	19
2.5. Munkaerő-piaci helyzet	20
2.6. Környezetvédelmi helyzet	21
3. A város stratégiai céljai és fejlesztési irányainak meghatározása.....	22
3.1. Fejlesztési célok.....	23
3.1.1. Megvalósult fejlesztések 2015-ig	24
3.1.2. Tervezett fejlesztések 2019-ig	24
3.1.3. Átfogó, hosszútávra szóló célok	25
3.2. Gazdasági elemzések	26
3.2.1. SEEPLE analízis	26
3.2.2. SWOT analízis.....	29

4.	2006-2019 között megvalósult fontosabb projektek bemutatása.....	31
4.1.	Ipari park kialakítása	31
4.2.	Városközpont rekonstrukciója	32
4.3.	Óvodabővítés és felújítás.....	33
4.4.	Az általános iskola felújítása	35
4.5.	Borostyánkőút Gazdaságfejlesztési Klaszter működtetése.....	38
4.6.	Helyi termelői piac kialakítása	40
5.	Távlati célok	41
5.1.	Kapcsolódás a Zala Megyei Integrált Településfejlesztési Programhoz	41
5.2.	A város gazdaságfejlesztési programja a jövőben	44
6.	Felmérés Zalalövő fejlődéséről.....	46
7.	Zalalövő és Óriszentpéter rövid összevetése	50
	Összegzés.....	52
	Irodalomjegyzék	56
	Ábra és táblázatjegyzék	58
	Mellékletek	59

Bevezetés

Szakedolgozatom témája lakóhelyem, Zalalövő város településfejlesztési tevékenységének vizsgálata. A téma kiválasztásában több tényező is szerepet játszott, alapvetően a városhoz való kötődésem, tanulmányaim és érdeklődésem a helyi fejlesztések iránt. Jómagam kisgyermek korom óta vagyok zalalövői lakos, itt töltöttem óvodás éveimet és az általános iskolai tanulmányaimat is itt végeztem. Az önkormányzat munkája 2013 nyarán keltette fel igazán az érdeklődésem, mert akkor egy rövid ideig dolgoztam az önkormányzat pénzügyi osztályán.

A település rövid bemutatása után megvizsgálom a 2006-2019-ig tartó időszakban történt és történő változásokat Zalalövön. Kitekintek minden fejlesztésre, melyek már megvalósultak, vagy még a jövőben meg fognak valósulni, illetve érintem azokat a terveket is, melyek valamilyen okból kifolyólag megghiúsultak. Felmérem azt, hogy a projektek és változások milyen hatással voltak a város és a lakosság életére, illetve kifejtem véleményem és tapasztalataim ezekkel kapcsolatban.

Dolgozatom elkészítéséhez a témához kötődő szakirodalmon kívül a helyi önkormányzat anyagait használtam fel. Ezen dokumentumokon keresztül pontos képet kaptam a település gazdasági helyzetéről és lehetőségeiről, az egyes fejlesztésekről. Sok információt nyújtott Vertetics László, aki 2009-13 között volt a város polgármestere, és Balaskó Tibor vezető főtanácsos, a polgármesteri hivatala munkatársa.

A dolgozat elkészítése során derült ki számomra, hogy egy ilyen méretű település vezetése mekkora munkát igényel. Betekintettem az önkormányzat fejlesztési elképzeléseibe, megismertem a hosszú távú stratégiai célokat. Számos információval lettem gazdagabb, mert hiába élek a településen, eddig mélyebben nem láttam bele a működésébe, a téma feldolgozása rengeteg újdonságot tárt elém. Érdekelt, hogy a város miként él fejlesztési lehetőségeivel, hogyan használja ki a pályázati lehetőségeket a lakosság életkörülményeinek javítása érdekében. A település alaposabb megismerése és az itt élők véleményének kérdőíves felmérése után összegzést készítetek, amely megmutatja, miként vélekednek az itt élők és a településhez kötődők saját városuk fejlődéséről.

Végül összehasonlítom Zalalövő fejlődését a legközelebbi várossal, Őriszentpéterrel, így pontosabb, árnyaltabb képek kapok a feldolgozott témáról.

1. Zalalövő város bemutatása

1.1 A város rövid története¹

Zalalövő város a Zala folyó partján, Zala megye észak-nyugati részén elhelyezkedő település. A vasi-zalai megyehatáron elhelyezkedő kisvárost a Göcsej és az Őrség dombjai ölelik körbe. A mai Zalalövő területén számos nyomot találhatunk kelta település

kezdeményekre, azonban mindezen leletek nem bizonyítják az állandó jelenlétet ezen a területen. A falusias jellegű településforma a római légiók megjelenése után jött létre. Az eleinte még csak a légionáriusok

1. kép: Salla Múzeum és Romkert

Forrás: <http://www.zalalovo.hu/> Letöltés ideje: 2015. 10.15. 18:02;

táborhelyének teret adó település, Hadrianus császártól kapott városi ragot 124-ben. A település Municipium Aelium Salla nevet kapta. A Sallán áthaladó Borostány-út jelentős szerepet adott a városnak, mind gazdasági mind pedig kereskedelmi szempontból. A település virágzása is ezen időszakra tehető, melyet számos ásatási anyag is alátámaszt. Salla fénykorának a betörő germán törzsek hadjárata vetett véget a II. század közepén, melyek következtében a város elpusztult. A környék újraéledése a IV. századra tehető, ugyanis ekkor épül egy vendégház, korabeli nevén villa publica, mely nagy létszám és

---

¹*Forrás: <http://www.zalalovo.hu/varosunk/tortenete> Letöltés ideje: 2015.09.28. 14.32 ;
Zalalövő integrált gazdaságfejlesztési stratégiája (Széchenyi 2020) 2014. október;
<http://www.zalalovo.hu/varosunk/foldrajza> Letöltés ideje: 2015.09.28. 15:10;
Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019;*

magas rangú személyek fogadására is alkalmas volt. Azonban a következő évszázad elején kivonták a területről az itt állomásozó római légiókat és ez által Salla újfent elhagyott területté vált. Az 1973-ban induló régészeti feltárások során, számos lelettel és adattal lettünk gazdagabbak városunk történelmével kapcsolatosan, mindezen leleteket és anyagokat egy Romkert és múzeum őrzi napjainkban is. A település fontos szerepet játszott a honfoglalás idején a német támadásokkal szemben. Egy XIII. században készült oklevélből nyert információk alapján tudhatjuk, hogy a város a Lövő nevet az ott lakó királyi nyilasok után kapta. A későbbiekben, már mezővárosi rangot viselő település vásárjoggal is rendelkezett, a város utcás-soros településszerkezetének kialakulása is erre az időre vezethető vissza. A XIX. század második felétől Lövő gyors fejlődésnek indult, boltokat és vendéglőket nyitottak, iparosok települtek a községbe és műhelyeket nyitottak. A lakosság száma gyorsan növekedett és a század végére elérte az ezer főt. A világháborúk ideje alatt a lakosság létszáma több száz fővel csökkent, ami a későbbiekben is csak lassan gyarapodott.

A mai Zalalövő több település egyesüléséből jött létre 1925-ben, ezek a községek Zalapataka, Zalamindszent, Nagyfernekág, Irsapuszta, Pusztaszentpéter és Lövő. Jelentős előrelépést jelentett a település számára a Zala-híd megépítése 1968-ban, az általános iskola bővítése 1977-ben, és a Borostyán-tó kialakítása 1986-ban. A közlekedés területén hatalmas beruházás volt a szlovén-magyar vasútvonal kiépítése 1998-2000 között, mellyel Zalalövőt is bekapcsolták a nemzetközi vasúthálózatba. 2000. július 1-én Göncz Árpád köztársasági elnök városi rangot adományozott a településnek.

1.2. Természetes környezet²

A várost körülölelő zöld területek, erdők és mezők csodálatos látványt nyújtanak, és gazdag élővilággal szolgálnak az itt élők számára. A csapadékos időjárásnak köszönhetően fenyvesek és bükkösök, tölgyesek találhatóak a dombvidéken. Az erdős területek aránya jóval meghaladja az országos átlagot, összesen 37%. Zalalövön és környékén a következő

---

² Forrás: <http://www.zalalovo.hu/varosunk/foldrajza> Letöltés ideje: 2015.09.28. 15:10;

védett növények és állatfajok találhatók meg: tőzike, ciklámen, kockás liliom, kígyónyelv, agárkosbor, kakasmandikó, zergeboglár.

Továbbá a Zalalövő déli peremén elhelyezkedő dombos területek, a Pacsa-hegy és a Pataikai-hegy remek lehetőséget biztosítanak a szőlőtermesztésre. A várost két részre osztó Zala folyó és a Zala-völgy szintén jelentős természeti értékekkel gazdagítja a város környezetét.

1.3. Épített környezet³

A város nyugati szélén található a Borostyán-tó, mely 1986-ban alakították ki. A tavat a Szőce-patak és számos kisebb forrás táplálja. A mesterségesen kialakított tó 1600 méter hosszú és 120 méter széles, területe átlagos vízállás mellett 19,8 ha. A csendes és szép környezetű Borostyán-tó a város legfontosabb turisztikai vonzereje. Alkalmas pihenésre, kikapcsolódásra, illetve a vízi sportok szerelmesei is kihasználhatják, hiszen fürdőzésre és horgászatra is alkalmas, továbbá lehetőség van kajakozásra, csónakázásra, a téli időszakban pedig korcsolyázásra. A tó partja évről évre szépül és épül, játszótér, kosárlabda és strandröplabda- és focipálya is található itt.

Zalalövő központjában helyezkedik el a Salla Múzeum és Romkert, melynek kiállító helységeiben egy 1999-ben berendezett állandó kiállítás tekinthető meg, udvarán pedig romai kori épületmaradványok láthatók.

A város nevezetességei közé sorolható még a tájház, mely a Petőfi Sándor utca közepén található. Ez a zsúpfedeles, L alakú parasztház a XIX. század elején épült. A régi portán konyha, tisztaszoba, szoba, kamra, istálló és pajta található, mindezen helységek berendezéseit az akkor használt bútorok és tárgyak alkotják. A nemrég felújított kedves kis parasztházat sok turista látogatja az év minden szakaszában.

---

³ Forrás: <http://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/tajhaz> Letöltés ideje:2015.10.15. 09.10;
<http://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/salla-muzeum> Letöltés ideje:2015.10.15. 09.18;

2. kép: Tájház

Forrás: <http://zaol.hu/utazo/orseg-a-nepi-hagyomanyok-foldje-1727724> Letöltés ideje:2015.10.15. 18:14;

1.4. Az önkormányzat közfeladatainak ellátása⁴

Az önkormányzat a törvényben meghatározott feladatain túl vállalhat egyéb teendőket, melyek a helyi közügyekhez kapcsolódnak, és jogszabály nem sorolja be ezen feladatköröket más szerv hatáskörébe. Az önként vállalt feladatokról az önkormányzat dönt, a lakosság igénye alapján és az anyagi lehetőségeihez mérten. Az elvégzendő teendők módját, mértékét és finanszírozását rendelet, avagy a képviselő testület által meghozott, testületi határozat foglalja magába:

- „– a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló önkormányzati rendeleteiben meghatározott önkéntes feladatvállalás útján nyújtott ellátások biztosítása*
- alapfokú művészeti iskola működtetése*
- lakás,- és helyiséggazdálkodás*

---

⁴ Forrás: Zalalövő Város Önkormányzatának 11/2011.(IV.07.) Önkormányzati Rendelete Szervezeti és Működési Szabályzatáról 2014.11.29.

- önkormányzati szabályzat, határozat alapján a felsőoktatásban tanulók támogatása /Bursa/
- önkormányzati rendelet és határozatok alapján kulturális, oktatási, sport egyesületek, alapítványok és civil szervezetek támogatása
- a településfejlesztés érdekében külön határozatok és a mindenkori költségvetési rendeletben meghatározottak szerint önkormányzati beruházások megvalósítása
- közreműködés a foglalkoztatás megoldásában
- gyermekorvosi ellátás, fizioterápia működtetése
- hétközi- és hétvégi orvosi ügyelet biztosítása Zalalövő város egészségügyi központjában
- Borostyán-tó és szabadidőközpont fenntartása, működtetése
- testvér-települési kapcsolatok – erdélyi, ausztriai, olasz – ápolása, fenntartása
- önkormányzati társulásokhoz csatlakozás, társulások működéséhez anyagi hozzájárulás biztosítása éves költségvetési rendelet, illetve külön testületi határozat alapján
- tanyagondnoki szolgálat működtetése”⁵

1.4.1. Közzolgáltatások⁶

Zalalövőn a közzolgáltatások nagy része helyi szinten elérhető, így elmondható, hogy a település rendelkezik a kisvárosi infrastrukturális szinttel. Az ivóvíz-ellátás, a szennyvíz-elvezetés és a hulladékszállítás helyben megoldott. Továbbá nagy jelentőséggel bír, hogy a településen működik bölcsőde, óvoda és általános iskola, illetve a szociális és egészségügyi ellátó rendszer is rendben működik. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a lakosság minden szükséges szolgáltatást helyben el tudjon érni. Mindez nagyon fontos szempont a településen és a környéken élő lakosság számára, továbbá az itt meglévő

⁵ Forrás: Zalalövő Város Önkormányzatának 11/2011.(IV.07.) Önkormányzati rendelete Szervezeti és Működése Szabályzatáról (egységes szerkezetben) 2014.11.29.

⁶ Forrás: Zalalövő Város Önkormányzatának 11/2011.(IV.07.) Önkormányzati rendelete Szervezeti és Működése Szabályzatáról (egységes szerkezetben) 2014.11.29.

Primer kutatás: interjú Vertetics Lászlóval Zalalövő város volt polgármesterével (2009-2013)

<http://www.zalalovo.hu/onkormanyzat/az-onkormanyzat-feladata-es-hataskore> Letöltés ideje: 2015.10. 11. 15:12

szolgáltatások által csökken Zalaegerszeg húzóereje is. Zalalövő a helyben elérhető szolgáltatásoknak köszönheti körzeti központ szerepét.

1.4.2. Oktatás⁷

A településen jelenleg magánúton működő bölcsődei ellátás elérhető. Az önkormányzat által fenntartott óvodában jelenleg 5 csoportra osztva több mint 120 gyermeket tudnak fogadni, összesen 9 óvodapedagógus felügyelete alatt.

A Zalalövői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, 2013. januárjától a Klebelsberg Iskolafenntartó Központ Zalaegerszegi Tankerületének fenntartása alá tartozik. Az iskola jelenlegi létszáma 285 fő, a hegyhátszentjakabi tagintézménnyel együtt. A zalalövői gyermekeken kívül számos településről járnak ide iskolába, például Csödéből, Felsőjánosfáról, Órimagyarósdra, Szaknyérből, Hegyhátszentjakabról, Zalaháshágyról, Vaspörből és Salomvárról.

3. kép: Zalalövői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Forrás: <http://www.zalalovo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.15. 18:10;

---

⁷ *Forrás: Zalalövő Befektetésösztönzési Stratégiája, Zalalövő 2013. május 13. ;*

1.4.3. Szociális és egészségügyi ellátó rendszer⁸

A szociális ellátó rendszer szerepkörébe tartozó feladatokat a Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény látja el. Az intézmény 37 településen végzi tevékenységét, székhelye pedig Zalalövön található. Az intézmény kerül ellátásra a családsegítés, a házi segítségnyújtás, a gyermekjóléti szolgálat, a szociális étkeztetés, illetve jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

4. kép: A gyógyszertár épülete

Forrás: <http://www.zalalovo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.15. 18:21;

A városban szinte teljes körű az egészségügyi alapellátás, ugyanis felnőtt háziorvos és gyermek háziorvos, fogorvos és védőnői szolgálat is megoldott a településen. Azonban az önkormányzat által fenntartott állandó orvosi ügyelet, anyagi forrás hiánya miatt két éve megszűnt. Üzemel egy, a hétköznapokon nyitva tartó gyógyszertár is. Továbbá nemrégiben került átadásra, egy újonnan épített mentőállomás, melyben 2 mentőkocsi üzemel.

---

⁸ *Forrás: Zalalövő Város Gazdasági Programja 2014-2019
Primer kutatás: interjú Vertetics Lászlóval Zalalövő város volt polgármesterével (2009-2013)*

1.4.4. Közműellátás⁹

Zalalövő közműellátás tekintetében, teljes mértékben megfelel a kisvárosi jellegű fejlettségi szintnek. A városban a vezetékes vízellátás 100%-os, a csatornahálózat kiépítettsége pedig 90%-os. A vezetékes gáz egyenlőre még nem elérhető minden háztartásban, azonban a gerinchálózat település teljes egészében kiépült, miként a villamos hálózat is. A hulladékszállítás is rendszeres és jól működik a városban, a Zala Ispa Kft. szolgáltatásán keresztül. A város útjainak és járdáinak egy része jó állapotúnak mondhatók, viszont számos olyan útszakasz és járda is akad, ami felújításra szorul, azonban ezek önkormányzati források hiánya miatt még váratnak magukra

2. Helyzetelemzés a város gazdaságáról¹⁰

2.1 Zalalövő gazdaságának bemutatása

¹¹

Zalalövő gazdasága a megyei folyamatokkal megegyező irányú mozgásokat mutat. A településen 370 felett van, a regisztrált vállalkozások száma, de közülük kevés mely nagy számban foglalkoztat dolgozókat. A település humán-erőforrás tekintetében, képzettség és szakismeret alapján tagoltnak és sokszínűnek mondható. A legelőnyösebb az lenne, ha az ipartelepítés keretében több kisebb létszámú, 10-50 főt foglalkoztató üzem alakulna a településen. A legtöbb gazdasági egység a gépjármű-üzemeltetéssel kapcsolatosan működik, de jelentős az építőipari és a feldolgozóipari tevékenységet végző vállalkozások száma. Mindezekkel ellentétben a vendéglátás és turizmus területén a színvonalas üzletek, egységek hiányoznak.

---

⁹ *Forrás:* Zalalövő Város Gazdasági Programja 2014-2019

Primer kutatás: interjú Vertetics Lászlóval Zalalövő város volt polgármesterével (2009-2013)

¹⁰ *Forrás:* Primer kutatás: interjú Vertetics Lászlóval Zalalövő város volt polgármesterével (2009-2013)
Zalalövő Város Gazdasági Programja 2014-2019

¹¹ *Forrás:* Zalalövő integrált gazdaságfejlesztési stratégiája (Széchenyi 2020) 2014. október

5. kép: Dedesi Vendégház

Forrás: <http://www.zalalovo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.15. 18:23;

A város gazdaságára jellemző még a környezeti és természeti adottságok, valamint a főútvonal közelségének kihasználása. Mindezen tényezők további lehetőségeket hordoznak magukban, megvalósításuk azonban, főként anyagi forrás hiánya miatt nem kivitelezhető.

2.2. A gazdasági ágak jellemzői¹²

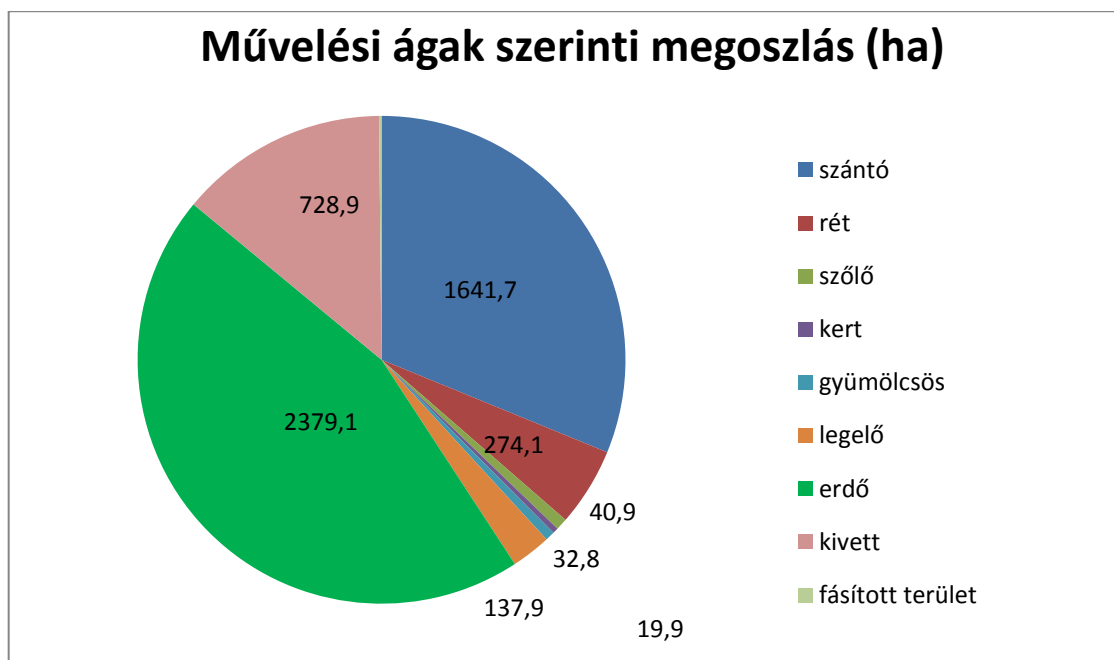
A településen minden gazdasági ág jelen van. A környezeti adottságoknak köszönhetően a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, és az ipar a legszámottevőbb. Az iparon belül a faipar nagyon jelentősnek mondható, ez az ág kínálja a legtöbb munkalehetőséget helyi szinten. A turizmus sajnálatos módon nem büszkélkedhet ilyen eredményekkel, és a vendéglátás területén sem élenjáró a település. Ezzel ellentétben a helyben elérhető szolgáltatások széles palettája tárul a helyi és a környéken élő lakosság elé. A 2011-ben létrejött Borostyánkőút Gazdaságfejlesztési Klaszter a gazdaság élénkítését szeretné elősegíteni, a vállalkozók bevonásával és együttműködésével, valamint a helyi termelői piac kialakítása is a helyi gazdaság élénkítését célozta meg.

---

¹² Forrás: Zalalövő integrált gazdaságfejlesztési stratégiája (Széchenyi 2020) 2014. október
Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019

2.2.1. Mezőgazdaság¹³

Az Őrség és Göcsej határán fekvő településen földrajzi feltételek kedvezőek a mezőgazdasági tevékenység számára. A megfelelő termőföld és a mezőgazdaság egyéb feltételei mind adottak a településen. A művelési ágak közül az erdő és a fásított terület a legnagyobb arányú, megfelel a megyei átlagnak. A domborzati és a talajadottságok miatt a szántók körülbelül harmadát teszik ki a település összterületének.

1. diagram: Zalalövő területének, művelési ágak szerinti eloszlása

Forrás: saját szerkesztés, a ZMKH Zalaegerszegi Járási Hivatal adatai alapján Letöltés ideje: 2015.10.08. 08:48;

A két szocialista nagyüzem széthullása után egyéni gazdák kezébe kerültek a termőföldek, közülük mára néhány nagyobb családi vállalkozás nőtte ki magát. Az osztrák tulajdonú Mandl Kft. jelentős tejelő szarvasmarha állománnyal rendelkezik, az általa előállított tejet nagyüzemek dolgozzák fel. A többi agrárvállalkozás döntően növénytermeléssel, ezen belül gabona termesztésével foglalkozik, terményeiket takarmányfeldolgozóknak értékesítik. Néhány család speciális nagy munkaigényű tevékenységgel

¹³ *Forrás:* Zalalövő integrált gazdaságfejlesztési stratégiája (Széchenyi 2020) 2014. október;
A ZMKH Zalaegerszegi Járási Hivatal adatai;

értékes helyi árukat állít elő: szörpöket, tökmagolajat, aszalt gyümölcsöket. Nagy hagyománya van a méhészetnek, körülbelül 20 méhészgazdának van jelentősebb állománya.

A háztáji gazdálkodás nagyon visszaszorult, egyre kevesebben tartanak otthon disznót, baromfit, bár az utóbbi években ez a tendencia megfordulni látszik.

2.2.2. Erdőgazdálkodás¹⁴

Zalalövő környékén a lombelegyes erdei fenyvesek, a gyertyános-kocsányos tölgyesek és a bükkösök jellemzők. Mivel a települést kiterjedt erdőségek veszik körül, az erdőgazdálkodás kiemelt fontosságú, az erdei haszonvételek jelentős jövedelmet biztosítanak a lakosságnak. Az erdők kisebb része van állami tulajdonban, a Zalaerdő RT. Lenti Erdészete kezeli. Az erdőterületek nagyobb részben magánkézben vannak. A kárpótlás és a részarány-tulajdon kiadását követően erdőtársulások álltak fel, amelyek a közös használatú erdők művelését végzik. A kitermelt faanyag egy része fűrészárúként, más része darálékként hasznosítható, de tűzifának is jut.

Az erdőkben jelentős nagyvad-állomány él: gímszarvas, vaddisznó. Ezért a vadgazdálkodás, vadászat jelentős bevételi forrás és turisztikai vonzerő is egyben.

2.2.3. Ipar¹⁵

A helyi feldolgozó iparvezető ágazata a fafeldolgozás. A szocialista idők volt üzemeiből (fűrésztelepek) fejlődött ki a település legtöbb dolgozót foglalkoztató üzeme a Szalai és Társa Fafeldolgozó Kft. Szorosan kapcsolódik hozzá az Edelholz Kft., amely az előbbi üzem félkész termékeit dolgozza fel készárúvá, különösen a német piacon keresett jó minőségű svédpadlóvá.

---

¹⁴ Forrás: <http://www.zalaerdo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.15. 12:10,

¹⁵ Forrás: Primer kutatás: interjú Vertetics Lászlóval Zalalövő város volt polgármesterével (2009-2013)
Zalalövő Város Gazdasági Programja 2014-2019

6. kép: Északi Ipari Park, Szalai és Társa Fafeldolgozó Kft és az Edelholz Kft.

Forrás: <http://www.szalaifa.hu/index.php?lap=kapcsolat> Letöltés ideje: 2015.12.16. 11:05;

A két nagyüzemen kívül a városban a Károlyi és Társa Kft. fűrészárúkat állít elő, míg a Boronyák Kft. az akácból készült félkész termékek gyártására szakosodott. A bútortipar helyi élenjárója a Sallafa Faipari Kft. volt, de tevékenysége az utóbbi években visszaesett. Családi vállalkozásként MXM Kft. minőségi konyhabútorokat készít, míg a Sütheő Bútor Kft. lakberendezési termékeket állít elő. Rajtuk kívül még néhány asztalos ipari vállalkozás foglalkozik fafeldolgozással.

Az utóbbi 3 évben két új üzem létesült, az egyik a már említett Edelholz üzeme, a másik pedig a Gép-és Ferrotech Kft. új telephelye, melyben gépipari termékeket állít elő. Néhány éve épített új gyártórészleget az Eurolope cég, mely emelőberendezések gyártásával foglalkozik. Stabil cégnek számít a Metalker Kft. amely csúcstechnológiával állít elő vas és gépipari termékeket.

A könnyűipart néhány főt foglalkoztató kisvállalkozások képviselik, mint a varrodát üzemeltető Natural Clean '77 Kft.

Az élelmiszeripart egy sütődei vállalkozás, a Pörgölíni pékség képviseli, mellette két kisebb cukrászati üzem működik.

2.2.4. Turizmus¹⁶

Városunk legfőbb turisztikai vonzereje a Borostyán tó. Alkalmas pihenésre, kikapcsolódásra, illetve a vízi sportok szerelmesei is kihasználhatják, hiszen mind fürdőzésre és horgászatra is alkalmas, továbbá lehetőség van kajakozásra, csónakázásra, a téli időszakban pedig korcsolyázásra. A tó partja évről évre szépül és épül, játszótér, kosárlabda- és strandröplabda-, illetve focipálya is található itt. A strand, a tó és környéke további fejlesztéseket kíván, például szükséges a bevezető út és az erdei közlekedő utak rendbe tétele, a játszótér felújítása, és új kiszolgáló vizesblokk építése.

A településre érkező turisták meglátogathatják még a Salla Múzeumot és a Romkertet, illetve a népi tájházat. A városközpontból rövid túrával elérhető a Borosán-völgyben található Szent-kút, továbbá a szőlőhegyekről csodálatos panoráma tárul a látogatók elé. Megtekinthető a dedesi településrészen egy népitárgy-gyűjtemény is.

7. kép: A Borostyán-tó strandja

Forrás: <http://www.magyarturizmusportal.hu/?id=1563&reszletek> Letöltés ideje: 2015.12.15. 18:28;

Zalalövön számos kisebb-nagyobb rendezvényre ellátogathatnak az érdeklődők. Ezek közé tartozik például, a minden év augusztusában megrendezésre kerülő Zala Menti Napok, mely egy több napos, zenés, táncos programokat kínáló és kirakodóvásárral is

---

¹⁶ Forrás: <http://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/tajhaz> Letöltés ideje: 2015.10.02.,11:10;
<http://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/salla-muzeum> Letöltés ideje: 2015.10.02.,10:15;
Zalalövő integrált gazdaságfejlesztési stratégiája (Széchenyi 2020) 2014. október

jeleskedő esemény. A 3 napos programot többek között fogathajtó verseny, koncertek, és tűzijáték is színesíti. A Borostyán-tó partján zajlik minden évben a Civil Majális, melyet a helyi civil szervezetek közösen összefogva szerveznek és bonyolítanak le. A résztvevők és a látogatók nevezhetnek főzőversenyre, kipróbálhatják a lovaglást és vízi sportokat, különböző bemutatókat és kulturális programokat tekinthetnek meg. A szüreti időszakban kerül megrendezésre a Murcifesztivál, melyet a Zalalövői Borbarát Kör egyesület bonyolít le. Ezen rendezvényen a hagyományos jellegű ételek és italok kapnak nagyobb figyelmet, illetve a népi művészeti ágak. Évente többször rendeznek különféle lovas megmérettetéseket, például díjugrató és fogathajtó versenyeket és egyéb bemutatókat, a külön erre a célra létrehozott Zala folyó menti lovasparkban.

A számos rendezvény és a folyamatosan szépülő település pozitív hatással van a város turizmusára, viszont hiányosságként vehető fel, hogy Zalalövő sajnos nem bővelkedik szálláshelyekkel. A Dedesi Vendégház, egy vadászház, illetve a Salla Ifjúsági Tábor kivételével nincs a településen nagyobb létszám befogadására alkalmas szállóhely. Hiányosságként vehető fel még az is, hogy mindösszesen csak egy meleg ételt kínáló vendéglátóhelyiséggel rendelkezik a település.

2.2.5. Szolgáltatások¹⁷

Zalalövő központi szerepet tölt be a környékbeli vasi és zalai kistelepülések számára, a szolgáltatások széles palettáját kínálja a fogyasztóknak. A legtöbb kiskereskedelmi egység, az élelmiszer kereskedelem területén működik, de üzemel 3 gazdabolt, írószer bolt, vegyes kereskedés, két ruházati bolt, 2 autós bolt, valamint újra húsbolt is működik. A gépjármű tulajdonosok számára üzemel egy komplett autó szerviz és műszaki vizsgabázis, működik gumiszerviz és üzemanyag-töltő állomás is. Számos egyéni vállalkozó várja a szépülni vágyókat, például fodrászok, kozmetikusok, műkörmösök és szolárium is rendelkezésére áll a településen. Új színfolt a szolgáltatások között a második éve működő termelői piac, amelyen a helyi és környékbeli termelők kínálják portékájukat.

---

¹⁷Forrás: Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019, Zalalövő 2015. május 26.

Zalalövő a helyben megtalálható szolgáltatások terén teljes mértékben eleget tesz kisvárosi szerepkörének.

2.3. Megközelíthetőség, elérhetőség, közlekedés¹⁸

Zalalövő közlekedési szempontból már a Római kor óta jelentős szerepet tölt be a környéken. A várost két jelentős közút szeli keresztül. Az egyik és egyben jelentősebb út, a 86-os számú főútvonal, amely a magyar-szlovák határt köti össze a magyar-szlovén határral. Az útvonal Zalalövön kívül több jelentős települést is érint. Ilyenek például, Csorna, Szombathely, Körmend, és Rédics városok. Az útvonal kereskedelmi szempontból jelentősnek mondható, azonban a város életében számos kellemetlenséget okoz, ugyanis Zalalövő központján halad keresztül. A probléma orvoslása már évtizedek óta a város tervei között szerepel. A lakók legnagyobb öröme a tervek meg is valósulnak, ugyanis a tavalyi év során elkezdték a várost elkerülő főútszakasz építését. A fejlesztés az Új Széchenyi Terv Közlekedés Operatív Program (KÖZOP) részeként uniós források segítségével valósul meg. Az elkerülő út létrejöttével a városközpont nyugodtabb, csendesebb, biztonságosabb és mindenekelőtt egészségesebb és élhetőbb lesz.

A másik jelentős útvonal a 7411-es számú út, amely a megyeszékhelyet köti össze az Őrség központi részével. Ezen az úton haladva a megyeszékhely megközelíthetősége 25 km.

A város nagy reményeket fűzött a 2000-ben elvégzett vasúti fejlesztésekhez. A szlovén-magyar vasútvonal megépítésével Zalalövő bekapcsolódott a nemzetközi vasúthálózatba és áru fuvarozásba.

---

¹⁸Forrás: Zalalövő integrált gazdaságfejlesztési stratégiája (Széchenyi 2020) 2014. október

8. kép: Épül a völgyhíd a 86-os főút elkerülő szakaszán

Forrás: <http://hungarokamion.hu/2015/08/27/epul-a-zalalovot-elkerulo-ut-uj-hidja//>

Letöltés ideje: 2015.12.15. 17:50;

2.4. Zalalövő demográfiai összetétele¹⁹

Zalalövő demográfiai helyzete sajnálatos módon nem tér el az országos tendenciától. A II. világháborút követően a lakosság száma emelkedni kezdett, egészen 1960-ig, ezt követően fordulat történt, és mindmáig fogyás figyelhető meg a településen. Zalalövő népessége az elmúlt pár évtizedben öregedésnek indult, a 2011-es népszámlálás szerint a település lakossága 2999 fő volt. A csökkenés oka többek között a munkalehetőség hiánya, és a fiatalok elvándorlása. Az ifjúság nagy része a várostól távol végzi tanulmányait, majd a jobb és biztosabb élet reményében a nagyobb városokban, avagy külföldön helyezkedik el. Ebből kifolyólag a születések száma is egyre csökken a településen. Továbbá kedvezőtlen hatással van a városra a megyeszékhely 25 km-es távolsága. A Zalaegerszegen munkát vállalók ingázásra kényszerülnek, ami időigényes és anyagilag is nagyon megterhelő, mind a munkavállaló mind a munkáltató számára. Így a városban maradó lakosság nagy része inaktív, azaz óvodás, iskolás, nyugdíjas korú, avagy

---

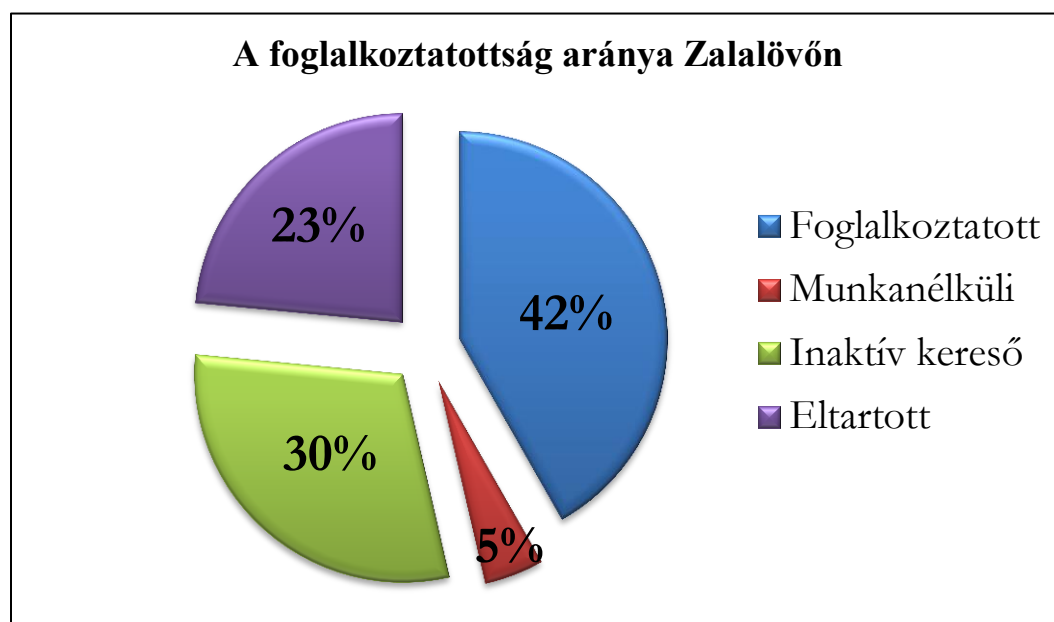
¹⁹ Forrás: Zalalövő integrált gazdaságfejlesztési stratégiája (Széchenyi 2020) 2014. október

munkanélküli. Felmérések szerint a szülők 38,6 százaléka inaktív. A város vezetése törekszik munkahelyek teremtésére, több-kevesebb sikerrel. Azonban ez nem egyszerű feladat, de a lakosság fogyásának megállítására, vagy csökkenésének visszaszorítására ezzel lenne lehetőség.

2.4.1. Munkaerő-piaci helyzet²⁰

Zalalövő humán-erőforrás szempontjából meglehetősen sokszínű városnak számít. Jelenleg a munkahelyek száma jóval alatta marad a szükséges mennyiségnek. A településen a munkanélküliség aránya körülbelül megegyezik az országos viszonyzámmal.

Zalalövő méretéhez képest aránylag sok vállalkozás üzemel, ezek többnyire egyéni- és kisvállalkozások, valamint közepes vállalkozások. A kisebb cégeken és üzemeken kívül munkalehetőséget kínál még az önkormányzat és ennek intézményei, továbbá a szociális alapszolgáltatási intézmény.

2. diagram: A foglalkoztatottság aránya Zalalövön
Forrás: saját szerkesztés, KSH-2011. évi népszámlálási adatok alapján

²⁰ Forrás: Zalalövő Befektetésösztönzési Stratégiája, Zalalövő 2013. május 13. ; Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019, Zalalövő 2015. május 26.

A munkaerő-piaci viszonyok kiegyenlítetlensége miatt számos munkavállaló ingázásra kényszerül a környező nagyobb településekre, ilyenek például Zalaegerszeg és Körmend. A munkanélküliség problémaköre főként a pályakezdő fiatalok, a nyugdíj előtt állókat, illetve az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőket érinti. A település vezetése kulcsfontosságúnak tekinti a munkahelyek létesítését a településen, és ezért próbál minél több intézkedést véghezvinni több-kevesebb sikerrel.

2.5. Környezetvédelmi helyzet²¹

A város vezetése nagyon fontosnak találja, a település környezetének megóvását, ennek érdekében minden szükséges intézkedést el is végez. A városközponton keresztülmenő nagy forgalom az egyik fő légszennyező, mivel jelentősnek mondható szennyezőanyagot kibocsátó üzem, nem működik a településen. Zalalövő levegőjének, általános környezeti állapotát, az utóbbi időben a 86-os főút elkerülő szakaszának építése határozta meg, mely a főként a település keleti részére van jelentős hatással. Azonban, ha a munkálatok elkészülnek, hatalmas tehertől és szennyezéstől szabadul meg a város központi része. Nagymértékű levegőszennyezési forrásnak számít a tavasztól ősziig tartó időszakban, a magányterületeken összegyűlt kerti hulladékok égetése. A levegő szennyezés visszaszorításának érdekében, a keddi és pénteki napokon 15 és 19 óra közötti időszakra korlátozta az égetés idejét az önkormányzat. Örömteli ténynek számít, hogy elvétve tapasztalható szabálytalannak mondható égetés. Bár a legtöbb esetben nem az időpont betartása okozott gondot, hanem az elégetett anyagokkal van probléma, illetve az időjárási viszonyok figyelmen kívül hagyásával.

A település számottevő vízszennyezés nem fordul elő, sem a felszíni, sem a felszín alatti vizekben. A város csatornázottsága szinte 100%-os, azonban a szennyvíztisztító telep korszerűsítése és kapacitásának növelése szükséges volna. A szilárd hulladék begyűjtését és elszállítását a Zalaispa Zrt. végzi, heti egy alkalommal. Zalalövő közigazgatási területén található, elszórt szemét és az illegális hulladéklerakók felszámolására a Föld Napja

---

²¹Forrás: Éves jelentés Zalalövő város környezeti állapotáról (2015 december)

Primer kutatás: interjú Balaskó Tibor vezető főtanácsossal, a polgármesteri hivatala munkatársával

alkalmából szervezett gyűjtési akciók keretében kerül sor. Ebben nagy támogatást nyújtott a Magyar Közút Kht., illetve az elmúlt években az iskoláskorúak segítségét is sikerült kihasználni. A város vezetése a jövőben is fontosnak érzi a felvilágosító tevékenységet a hulladékgazdálkodás, és a környezettudatos nevelés terén is, annak reményében, hogy a jelenleg siralmasnak mondható közfelfogás átalakul. Elszomorítónak mondható a Hulladékudvar kihasználatlansága és a lakosság felelőtlensége. A szelektív hulladék gyűjtése során az egyébként jól elkülöníthető hulladékfrakciók hanyagságból összekeverednek, ezáltal a gyűjtő járműben is ömlesztve szállítják el őket, mivel így már válogatásra szorulnak.

Mindezen szomorú tények tudatában az önkormányzat próbálja felhívni a figyelmet a környezet védelmének fontosságára, hogy az emberek közömbössége és alapvetően rossz hozzáállása megváltozhasson.

3. A város stratégiai céljai és fejlesztési irányainak meghatározása²²

Városunk vezetésének alapvető célja: a település fejlődésének elősegítése a rendelkezésre álló és elérhető anyagi, illetve emberi és szellemi erőforrások mind hatékonyabb igénybevételével. Zalalövő és környéke nem hátrányos kistérség, azonban számos olyan mutatóval rendelkezik, melyek javítása-javulása szükséges ahhoz, hogy a város ne a leszakadó, hanem a fejlődő települések körébe tartozhasson. Az emberek iskolázottsági szintje alacsony és folyamatosan növekszik a munkanélküliség. Csupán a 0-6 éves népesség számának alakulása mutat pozitív tendenciát, ugyanis itt a csökkenés üteme lelassult, évek óta szinte változatlan.

Mindezen körülmények meghatározzák azon feladatokat, melyek a kitűzött célok elérése érdekében szükségesek. Ilyenek például, a városi környezet fejlesztése, az oktatási feltételek színvonalának javítása, és a vállalkozóbarát környezet kialakítása. Mindezen intézkedéseket keresztül csökkenthető a lakosságerózió, és javítható a lakosság identitástudata.

---

²² Forrás: Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019

A településen kimagasló a civil szektor munkája. Ez jelentős segítség az önkormányzatnak, hiszen a civil szervezetekkel együttműködve hatékonyabban valósíthatja meg céljait.

3.1. Fejlesztési célok²³

A város fejlesztésének tervét a nyilvánosság bevonásával próbálja hatékonyabbá tenni az önkormányzat. Ugyanis ez garantálja, hogy a tervekből azon elemek valósuljanak meg, melyek a város hosszú távú fejlődését szolgálják.

Ezen elemek:

- munkahelyteremtés
- a térségi kapcsolatok erősítése
- a település fejlesztésének és fejlesztési céljainak összehangolása a megyei elképzelésekkel
- a népességszám csökkenésének megállítása, illetve növelése
- a település megtartóerejének növelése, családbarát és ifjúságmegtartó programok
- kedvezményes telek, és önkormányzati bérlakások biztosítása a helyieknek, különösképp a többgyermekes családoknak
- szolgáltatások fejlesztése
- a vidéki életforma népszerűsítése
- környezetvédelem, a környezet szennyezésének minimalizálása
- természeti környezet fejlesztése, zöld területek növelése és gondozása
- a Borostyán-tó és környékének továbbfejlesztése
- kerékpárút folytatása, bővítése
- a még meglévő építészeti értékek állapotának megőrzése és javítása

---

²³ *Forrás:* Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019

3.1.1. Megvalósult fejlesztések 2015-ig²⁴

- A Zalalövői Általános Iskola felújítása és korszerűsítése (2006)
- Óvodabővítés és korszerűsítés (2010-2011)
- A városközpont rekonstrukciója (2008)
- Az ipari park kialakítása (1999)
- Helyi termelői piac kialakítása (2012)
- Mentőállomás megépítése (2015)
- Lovas park kialakítása (2014)
- Óvodai játszótér felújítása (2012)
- út felújítások: Hunyadi utca, Margaréta utca, Széchenyi út, Jókai út
- Borostyán Gazdaságfejlesztési Klaszter működtetése (2011-13)
- a budafai ravatalozó átépítése (2015)
- az ifjúsági és szabadidőpark munkáinak elvégzése (2013-14)

3.1.2. Tervezett fejlesztések 2019-ig²⁵

- kapcsolódás a Zala Megyei Integrált Településfejlesztési Programhoz
- a Borostyán-tó környékének felújítása, vizesblokk átépítése és a tóhoz vezető út felújítása (2016)
- az önkormányzat épületének korszerűsítése, hőszigetelés, nyílászárók cseréje, az ügyfélfogadó és ügyintéző terek barátságosabb és praktikusabb kialakítása (2016)
- út felújítások: Rákóczi és Bajcsy utcák (2017)
- Jókai úti sportöltöző átalakítása (2015-2017)
- Pacsa hegyen az ivóvíz és áramellátás kiépítése (2015-2017)
- szennyvíztelep és az ivóvíz hálózat korszerűsítése (2015-2019)
- meglévő kerékpárút vonalának folytatása (2016-2019)

---

²⁴ *Forrás:* Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019

²⁵ *Forrás:* Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2015-2019

- járdák felújítása (2016-2019)
- idősothton megterveztetése és építésének elkezdése (2016-2019)
- önkormányzati bérlakások kialakítása (2016-2019)
- lovas park további fejlesztése (2016-2019)
- parkerdő felújítása, pl.: kalandpark, tanösvények kialakítása (2016-2019)
- Borostyán-tó környékének további fejlesztése (2016-2019)
- a meglévő épületek hőszigetelése és korszerűsítése (2016-2019)
- kulturális programok szervezése (2016-2019)
- a Múzeum épületének külső renoválása
- az ipari park folyamatos fejlesztése és bővítése

3.1.3. Átfogó, hosszútávra szóló célok²⁶

A város vezetésének célja az önkormányzat gazdasági lehetőségeinek feltárása és a fejlesztések elősegítése, valamint a település intézményeinek problémamentes és kiegyensúlyozott működése, és az itt élők életkörülményeinek javítása.

Cél a helyi összefogás elősegítése, az önkormányzat, a civil szervezetek, a helyi vállalkozók, vállalatok és a lakosság között. Továbbá a településfejlesztési és az Európai Unió források kamatoztatása.

Lényeges célkitűzés az önkormányzati költségvetés egyensúlyának megtartása, és az eladósodás elkerülése. A város vagyonának megőrzése és növelése összhangban kell, hogy legyen a gazdasági folyamatok előmozdításával, a működőképesség fenntartásával.

Az önkormányzat gazdasági lehetőségei korlátozottak, a fejlesztésekre szánható anyagi források mértéke a tárgyév elfogadott költségvetésének függvénye. Az önkormányzat vagyonának megteremtéséhez nem elegendők az általános, évente újrakeletkező források, azaz a saját bevételek és az állami támogatás. Ezeken felül szükség van még

---

²⁶ *Forrás: Zalaölvő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019*

- magántőke bevonására
- a meglévő források és adottságok nagyobb mértékű kihasználására, új lehetőségek keresésre
- a pályázati lehetőségek széleskörű kihasználására.

Zalalövőt olyan kisvárossá szeretnék fejleszteni, ahol a polgárok elégedettek a megélhetési lehetőségekkel, a környezetükkel, a helyi szolgáltatások minőségével, a kikapcsolódási és kulturális lehetőségekkel. Fontos, hogy elérje a város, hogy az ide látogatók pozitív véleménnyel legyenek a településről, ezáltal gyakran és örömmel látogassák a várost.

Zalalövő átfogó célja tehát az, hogy 2019-re olyan településsé fejlődjön, amely „közép-európai” kisvárosi életszínvonalat tud biztosítani polgárainak. A fejlesztések során a társadalmi felelősségvállalást figyelembe véve, a helyi értékek kamatoztatásával kell végrehajtani a kitűzött célokat.

3.3. Gazdasági elemzések

3.3.1. SEEPLE analízis

A STEEPLE analízis célja, hogy megvizsgáljuk a vállalkozásra, projektre, jelen esetben Zalalövőre és a térségre ható legfontosabb tényezőket. A STEEPLE egy rövidítés, mely a vizsgált tényezők kezdőbetűiből áll össze. Ezek:

- Társadalmi tényezők (social)
- Technológiai tényezők (technological)
- Gazdasági tényezők (economical)
- Politikai tényezők (political)
- Jogi tényezők (legal)
- Környezetgazdálkodási tényezők (environment)
- Oktatási/képzési tényezők (educational)

Az STEEPLE analízis használatakor fel kell tennünk két kérdést:

1. Az adott tényező mennyire veszélyes/kockázatos, és milyen hatással van a településre vagy a projektre nézve?
2. Az adott tényező bekövetkezésének mekkora a valószínűsége és mekkora a várható változás mértéke?

Társadalmi tényezők:

- elöregedő népesség
- képzett népesség elvándorlása
- szakképzett munkaerő hiánya
- lakosság passzivitása
- testvértelepülési kapcsolatok kihasználása

Technológiai tényezők:

- a kisvállalkozások nagy része fejlesztésre szorul
- amortizálódó települési infrastruktúra /utak, ivó- és szennyvízhálózat/

Gazdasági tényezők:

- kedvező makrogazdasági környezet
- előnyös közlekedés-földrajzi helyzet
- betelepülési lehetőségek az Ipari Parkba
- a vállalkozók együttműködésének hiánya
- tőkehiány a kis- és középvállalkozásoknál

Politikai tényezők:

- politikai kapcsolatok hiánya, lobbytevékenység gyengesége
- közös önkormányzati hivatal (Zalalövő, Keménfa, Zalacséb, Zalaháshágy, Csöde)
- a település periférikus helyzetének köszönhetően, nem kaphatott kistérségi központi szerepet

Jogi tényezők:

- nehézkes és lassú ügyintézés
- magas adminisztrációs terhek

Környezetvédelmi/környezetgazdálkodási tényezők:

- tiszta és barátságos környezet
- nincs jelentősebb környezetszennyező vállalkozás

Oktatási-képzési tényezők:

- helyben elérhető az alapszintű oktatás (óvoda, általános iskola)
- elérhetők kisebb helyi képzések a felnőtt lakosság számára
- helyi középfokú szakképzés hiánya /faipar, nyomdaipar/

Összességként elmondható, hogy Zalalövő fejlődését többségében kedvező tényezők segíthetik. Rendelkezik az alapvető infrastruktúrával, bár az utak, a vízhálózat előregedett, a szennyvíztisztító pedig nagyobb korszerűsítésre szorul. Az Ipari Parkba további vállalkozások települhetnek, sőt az épülő elkerülő út mentén újabb iparterület alakítható ki.

Mindezekhez azonban hatékonyabb marketing tevékenység szükséges, s erősíteni kell a városvezetésnek a politikai kapcsolatait, erőteljesebb lobbyzást kell folytatnia a politikai döntéshozók, a befektetők körében. Különösen a Zala Megyei Önkormányzattal kell jó kapcsolatokra törekedni, hiszen a Területi Operatív Programokat megyei szinten koordinálják. Az önkormányzatnak folyamatos kapcsolatot kell tartani a helyben működő vállalkozásokkal, a döntések során figyelembe venni érdekeiket, kikérni véleményüket, megismerni ötleteiket.

Az önkormányzatnak folytatnia kell azt a mintaszerű együttműködést, melyet eddig megvalósított a környező kisebb zalai és vasi településekkel /pl. a szociális ellátás területén/.

3.3.2. SWOT analízis

A SWOT elemzéssel felmérhetjük a vizsgált tényező működőképességét, életképességét.

A SWOT is rövidítés, mely az alábbi elemekből tevődik össze:

- Strengths – erősségek
- Weaknesses – gyengeségek
- Opportunities – lehetőségek
- Threats - veszélyek

Az analízis során nem elegendő csak bekegerezálni és felsorolni az adott tényezőket, meg kell vizsgálni és ki kell értékelni, hogy milyen következményekkel és hatással vannak az adott tényezőre nézve.

Belső tényezők	<u>Erősségek:</u> <ul style="list-style-type: none"> - kedvező a város a földrajzi fekvése - az osztrák és a szlovén határ közelsége - történelmi múlt - természeti adottságok - mezőgazdaság terén kedvező termőhelyi adottságok - termásvíz - jó közúti megközelíthetőség - vasúti csomópont	<u>Gyengeségek:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Budapesttől és Győrtől való nagy távolság - amortizálódott utak, mellékutak és járdák - a képzett munkaerő és a fiatalság elvándorlása - az ipari park bővülésének stagnálása - helyi összefogás hiánya - vendéglátó egységek és szálláshelyek hiánya - turisztikai hiányosságok, illetve a lehetőségek kihasználatlansága pl.: Borostyán-tó

Külső tényezők	<u>Lehetőségek:</u>	<u>Veszélyek:</u>
	<ul style="list-style-type: none"> - van könnyen megközelíthető ipari park, melybe további vállalkozások települhetnek - közlekedés tovább fejlesztése - egy új ipari park kialakításának lehetősége - nemzetközi vasúti csomópont - nemzetközi összefogás 	<ul style="list-style-type: none"> - elnéptelenedés fokozódása - munkahelyek alacsony száma - elöregedő népesség - versenyképesség hiánya - kisebb vállalkozások megszűnése - szélsőséges időjárás - politikai kapcsolatok hiánya - önkormányzati tőke hiánya

A SWOT elemzésből leszűrhető, hogy Zalalövő egy fejlődőképes kisváros. Jelennek meg hiányosságok és a város fejlődésére veszélyt jelentő tényezők, azonban számtalan kiaknázatlan lehetőség rejlik még ebben a településben. A természeti és környezeti adottságok, valamint a földrajzi fekvés, mind számtalan új alternatívát kínál a fejlődésre.

Az egyik legnagyobb hátráltató tényező az összefogás hiánya, hiszen amíg nem tudatosul az emberekben, hogy együttműködve hatékonyabb és gyorsabb lehet a fejlődés, addig nem történik kiemelkedő változás. Az elégtelen együttműködés mellett az anyagi források hiánya a legnagyobb visszatartó erő, hiszen a legtöbb esetben csak pályázatok útján sikerül elvégezni egy projektet.

A település erősségei közé sorolható a történelmi múlt és a kulturális örökség, szlovén és az osztrák határ közelsége, valamint a természeti adottságok. A határ közelsége miatt lehetőség nyílik a nemzetközi kapcsolatok erősítésére. Számos lehetőséget kínálnak az Európai Unió által kiírt pályázatok 2014-2020-as időszakban. A település erősségei és lehetőségei mellett a legnagyobb veszélyt az aktív korú népesség elvándorlása továbbá a politikai kapcsolatok és a lobby tevékenység hiánya jelenti.

4. 2006-2019 között megvalósuló fontosabb projektek bemutatása

4.1. Ipari park fejlesztése²⁷

Zalalövő Város Önkormányzata 2000. július 1-jétől irányítja város északi részén helyet kapó Ipari parkoz tartozó vállalkozások operatív tevékenységeit.

Az ipari park a 86-os főút nyugati részén terül el, de a tervek szerint a főútvonal keleti felén is tovább bővül a terület. Ezen közlekedési útvonalból származó előnyök remélhetőleg segítséget nyújtanak az Ipari park további terjeszkedésében és bővülésében. A park teljes mértékben nyitott a különböző iparágak befogadására, a könnyűiparról vagy bármely olyan tevékenységről, mely környezeti kockázatot nem jelent, és a város érdekeit sem sérti. A jelenlegi övezeti besorolás szerint a területek felső határa nem korlátozott, az építési szabályozás 2000, továbbá 4000 m² nagyságú minimális telekméretet ír elő. A park 25 hektáros területe nem egy tulajdonoshoz tartozik, 30%-a az önkormányzaté, a maradék terület pedig magán-, valamint gazdasági társaságok tulajdonát képezi. Az értékesíthető területek megközelíthetősége aszfaltozott útról lehetséges, továbbá a víz és a szennyvíz is kiépített és bővíthető. A földgáz-vezeték is kialakították, a rácsatlakozás könnyel lehetséges, illetve az elektromos hálózat is elérhető. A még kihasználatlan területek vételárának meghatározása az önkormányzat feladata, mely a közmű igényektől függően alakul. A városvezetés célja, hogy minél több céget tudjon ide vonzani, és ezáltal egyre több munkahelyet teremteni a településen. Az ide telepedő vállalatokat kedvező adózási feltételek várják, a helyi iparüzési adó mértéke 1,6%. A képviselőtestület akciótervet fogadott el az Ipari Park szélesebb körű megismertetésére, melynek megvalósítását részben a Borostyán Gazdaságfejlesztési Klaszterre bízta, részben saját mag valósította meg. Külső céget bízott meg a még üresen álló területek kijánlására a lehetséges befektetők számára, reklámanyagokat jelentetett meg, kapcsolatot keresett befektetni szándékozó cégekkel.

---

²⁷ Forrás: <http://www.zalalovo.hu/gazdasag/ipari-park/ipari-park> Letöltés ideje: 2015. 12.13. 15:55;
Primer kutatás: interjú Vertetics Lászlóval Zalalövő város volt (2009-2013) polgármesterével

4.2. Városközpont rekonstrukciója²⁸

Zalalövő egy olyan város, mely jelentős térszervező erővel rendelkezik, mindezt bizonyítja, hogy a környező aprófalvak lakosságának kereskedelmi és szolgáltatási központja, illetve az alapfokú oktatásban is jelentős szerepet tölt be. A város ezen funkcióiból következően Zalalövő lakosságának számát jelentősen meghaladja a naponta ide érkező környékbeliek száma. A település nem bír olyan arculattal, mely a helyi lakosság és az ide látogatók számára vonzó lenne, ezért fontos a város közttereinek és parkjainak rendbetétele és korszerűsítése. A városközpont felújítására irányuló projekt keretei közt megvalósult a főterként funkcionáló, kulturális, közigazgatási és szakrális terület fejlesztése.

9. kép: Zalalövő város központjában elhelyezkedő park

Forrás: <http://www.zalalovo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.15. 19:05;

terület növényzete és gyalogos közlekedési útjai. Az esetleges elrendezés miatt a terület arctalan, a növényzet egy része és a kerti bútorzat lepusztult. A terület revitalizációjára csak átfogó, minden részletet érintő felújítással kerülhetett sor.

A projekt célja többek között az volt, hogy csökkenjen a népességerózió, és javuljon a városban és környékén élők életminősége. Mindezek megvalósításához szükség van arra, hogy a település vonzó és élhető legyen, vizuális élményt nyújtson az itt lakóknak és az átutazóknak egyaránt. Lehetőséget teremtsen az arra vágyóknak, hogy kulturált

---

²⁸ *Forrás: <http://www.zalalovo.hu/eu-palyazatok/zalalovo-foter-felujitas> Letöltés ideje: 2015.11. 10. 10:50;
Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Nyugat-dunántúli Operatív Program (NYDOP) pályázati anyaga*

közterületek pihenhessenek, és legyen olyan köztér, ahol különféle rendezvények lebonyolítására is sor kerülhet.

A park főbb objektumai, például a szökőkút és a Lékai-emlékmű nem kerültek áthelyezésre, hanem ezen központi elemek környezete került felújításra. A gyalogos útvonalak kiépítettebbé váltak, megnövekedett a virágosított területek száma és elhelyezésre került egy ivókút. A terület egységes arculatát az azonos kerti bútorok és burkolatok adják, melyet egy gyártó cég típuscsaládjából választottak. A Petőfi szobrot félkör alakban oszlopos tujákkal vették körül. A parkban igényes reprezentatív felületeket biztosító, geometrikus vonalvezetésű díszburkolatot helyeztek el, térkövek és természetes kövek kombinálásával. Funkció-bővítést jelentett az, hogy az újjávarázsolt környezet közösségi térként is használható, mint lakossági pihenőtér és közösségi rendezvények lebonyolításnak színhelye. A központ tér fenti módon történt felújítása és funkcióbővítése indokolta, hogy a környezetében lévő kiépített parkolók számát növeljék, a megközelítés biztosító járdákat pedig felújítsák. Ennek megfelelően parkolót alakítottak ki a Rákóczi Ferenc és Kölesey Ferenc utcákban, járda felújításra került sor a Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos utcákban. A fejlesztések által felújításra került, egy 1900 négyzetméter területű közpark és ezt kiszolgáló 134,47 négyzetméter parkoló és 170,14 négyzetméter járdafelület.

4.3. Óvodabővítés és felújítás²⁹

A Zalalövő Napközi Otthonos Óvoda mikro-térségi nevelési-oktatási feladatokat lát el, Zalalövő, Felsőjánosfa, Csöde, Hegyhátszentjakab, Zalaháshágy településeken. Az intézmény az óvadás gyerekek létszámához képest kevesebb csoportszobával rendelkezett. Az ellátott gyermekek száma 2009/2010 oktatási év elején 100 fő volt, a csoportszobák száma pedig 4. A gyermekek létszámának folyamatos növekedése, és a részképeség zavarokkal küzdő gyermekekkel való külön foglalkozás indokolta egy újabb csoportszoba megépítését. A bővítés 100-120 fő körüli gyermek 5 csoportban való foglalkoztatását célozta meg.

---

²⁹ Forrás: Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Nyugat-dunántúli Operatív Program pályázati anyagai

Az óvoda épülete műszaki szempontból számos hiányossággal rendelkezett, ami szintén indokoltá tette a felújítást. Az óvoda első traktusa 1971-ben épült, majd 1976-ban bővítették. 2002-ben gyarapodott egy tornaszoba résszel, és a hozzá tartozó szertárral. Nagyobb felújítási, korszerűsítési munka a folyosók járólapozásán kívül az önkormányzat szűkös anyagi helyzete miatt nem történt. Az épület állapota az évek során folyamatosan romlott, elavult a fűtés és a nyílászárók is cserére szorultak. A fejlesztések önkormányzati fedezetből nem tudtak volna megvalósulni, finanszírozásukra csak pályázati forrásokból kerülhetett sor.

10. kép: Az óvoda felújítási látványterve

Forrás: <http://www.zalalovo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.16. 10:11;

A projekt átfogó célja a 21. századi korszerű és egészséges óvodáztatás feltételeinek megteremtése, és a minőségi nevelő-oktató munka követelményeinek kialakítása. A beruházások célcsoportja Zalalövő illetve a vonzáskörzetéhez tartozó óvodáskorú népesség és családjaik továbbá az ott dolgozó személyzet.

A felújítások során a régi nyílászárók helyére műanyag ablakok és ajtók kerültek beépítésre. A belső átalakítás folyamán kialakítottak két öltözőt hozzá tartozó vizesblokkal az óvónők részére, külön öltözőt és vizesblokkot a melegítőkonyhai dolgozók részére, továbbá egy takarítószer tárolót és 1 db mellékhelységet a vendégek számára. Az épület középső traktusának bejárata akadálymentesen megközelíthető volt, azonban jogszabálynak

megfelelően akadálymentesített rámpa kialakítására került sor. Energiatakarékossági szempontból jelentős szerepet játszott a gépészeti berendezések korszerűsítése és a meglévő épületrészek felújítása. A külső falakat hőszigeteléssel látták el, mely az energia-megtakarítást szolgálta. A hőellátást korszerű kondenzációs kazán biztosítja, lapradiátor hőleadókkal. Az épület megfelelő hőszükségletét fűtésszabályozással optimalizálták. Kiegészítésre került egy őrző-védő elektronikai rendszer is. Az újonnan kialakított csoportszobát, új eszközállománnyal látták el.

A felújítás-bővítés Vertetics László polgármestersége alatt valósult meg 2011 tavaszától egy éven keresztül. A beruházás teljes költsége 72. 459. 102 Ft volt, melyből 60. 000. 000 Ft volt a pályázati támogatás. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Összefoglalva tehát, az óvoda felújítása mind esztétikai és energetikai, mind oktatási és nevelési szempontból nagyon hasznosnak bizonyult. Remélhetőleg kihasználása is teljes körű lesz, és folyamatosan nő az óvodás gyermekek létszáma.

4.4. Az általános iskola felújítása³⁰

Az általános iskola felújításának fő célja az volt, hogy modern integrált közösségi hálózattal lássák el az épületet, továbbá, hogy egy nagyobb közösségi tér kerüljön kialakításra. A fejlesztések elsődleges célcsoportját az iskola tanulói adják, másodlagos célcsoportba pedig a város és a körzet lakossága sorolható.

Az elektronikus eszközök napjainkban egyre kiemelkedőbb szerepet játszanak életünkben. A friss információhoz jutás és az ehhez szükséges infrastruktúra kialakítása egyre fontosabb feladat. Elérni kívánt cél, hogy az iskola tanulói minőségi oktatásban részesüljenek, mely lehetőséget biztosít számukra a tudásalapú társadalom és tudásközpontú gazdaság teljes értékű részévé válni. Ehhez szükséges volt, hogy az iskola, a társadalmi környezet elvárásainak megfelelő, tudományosan megalapozott műveltséget nyújtson és korszerű tárgyi feltételeket biztosítson. Az új eszközök alkalmazásával olyan

---

³⁰ *Forrás:* ESZA Európai Szociális Alap, Információs Technológia az Általános Iskolában, (a „21. század iskolája” programcsomag keretében) c. pályázati űrlap anyaga

tanulási tartalmak, motivációk jelennek meg, melyek segítik a kognitív képességrendszer fejlődését, az önálló ismeretszerzés képességének kialakulását. A projekt megvalósulásával nem csak az iskola tanulóinak esélyei javultak, hanem a felnőtt lakosság informatikai kultúrája is nőtt. A település térségi szerepe erősödött és javult a megkötő ereje. Lehetőség nyílt a távmunkára, ezáltal csökken a munkanélküliség, emelkedik az életminőség. Mindezek megvalósításával esélyegyenlőséget kaptak Zalalövő város és vonzástörzetének gyermekei és felnőtt polgárai

A projekt rövidtávú célkitűzése az volt, hogy az iskola épületét alkalmassá tegyék modern eszközök befogadására, multifunkcionális, integrált hálózattal ellátott rendszert tudjanak kialakítani az intézményben. Olyan korszerű gépekkel felszerelt informatika szaktantermet biztosítani, mely az általános iskolai oktatásban új távlatokat nyit, és a felnőttoktatásban is jól használható. További célkitűzés volt a lakosság számára elérhetővé tenni az elektronikus ügyintézés, így rövidebb idő alatt, kevesebb költséggel, kevesebb adminisztrációval hatékony szolgáltatáshoz juthassanak.

A fejlesztésekre összesen 273.405 EUR-t költöttek, melynek 90%, azaz 246.014 EUR volt a pályázattal elnyert összeg, a saját hozzájárulás összege pedig 27.391 EUR. A felújítás során elvégzett munkálatok a következők voltak:

- Aula, közösségi helyiség létrehozása, multifunkcionális terem kialakítása
- Elektromos hálózat cseréje
- Szellőzés, légkondicionáló kialakítása
- Akadálymentesítés
- Festés
- Nyílászárók cseréje

Az iskola kapacitása a beruházást követően nem változott, de a fejlesztések minőségi és esztétikai változásokat eredményeztek. Kialakításra került egy 77,75 m²-es közösségi tér, mely közvetlenül az iskola ebédlője mellett helyezkedik el. Az aula tökéletes iskolai és egyéb rendezvények pl.: bálók, osztálytalálkozók, lakodalmak lebonyolítására, ezáltal bevételt képezve az intézmények.

11. kép: Alapítványi bál az iskola aulájában

Forrás: <http://www.zalalovo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.16. 11:02;

Jelentős mértékű beruházás volt még az intézményhez kapcsolódóan az iskolakonyha felújítása. A négy évtizeddel ezelőtt épült, leromlott állagú főzőkonyha működését számos alkalommal kifogásolták a hatóságok, felújítása elodázhatatlan volt. A pályázatot az önkormányzat tulajdonában levő Borosán-völgy Szolgáltató Nonprofit Kft. nyújtotta be és bonyolította le. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, Darányi Ignác Terv keretében a projekt 15. 202.945 forint támogatást kapott. Az építési munkálatok 2014 nyarán zajlottak: kicserélték a teljes elektromos-, gáz- és vízhálózatot, új betonaljzat készült, és teljesen új járólappal és csempeburkolattal látták el a helyiségeket. Új páraelszívó rendszer is beépítésre került. A felújításhoz jelentős mértékű konyhai eszközbeszerzés is kapcsolódott. Mintegy 8 millió forint értékben főzőszámsó, gáztűzhely, fagyasztó szekrény, hűtőszekrény, dagasztógép, rozsdamentes előkészítő asztalok stb. kerültek beszerzésre. A teljesen megújult konyha teljesen megfelel a műszaki és élelmiszerbiztonsági előírásoknak.

4.5. Borostyánkőút Gazdaságfejlesztési Klaszter működtetése³¹

Külföldi tapasztalatok alapján Magyarországon is alakultak a gazdaságot segíteni és élénkíteni kívánó szerveződések, ezek az úgynevezett klaszterek. A gazdaságpolitika örömmel támogatja mindezt, konkrét segítség pedig a kormányzat részéről pályázatok útján érkezik.

Zalalövő város önkormányzati képviselőiben merült fel, hogy valamely módon segíteni kell a település és tágabb környezetének gazdaságát, és az itt működő vállalkozások sikerességét. A Borostyánkőút Gazdaságfejlesztési Klaszter 2011 tavaszán jött létre három önkormányzat, egy középiskola és 15 vállalkozás részvételével. Ugyanis a térség környezeti és földrajzi adottságaihoz képest a gazdaság fejlettségének mértéke nem optimális. A zalalövői központú szerveződés célja, hogy közös erővel, a helyi és környékbeli vállalkozások támogatásával, elősegítsék azok versenyképességét, a térség felemelkedését, a gazdasági mutatók előremozdulását, s mindezekon keresztül a polgárok gazdagodását.

A klaszter a térségben működő vállalkozások tartós együttműködésére alakult, ahol a tagok, saját függetlenségük megtartása mellett, hajlandók az erőforrások és a szakértelem megosztására, illetve készek együttműködni a helyi intézményekkel. Céljaikat közös összefogás útján, a helyi érdekek és értékek mellett elköteleződött emberek munkájával tudják elérni. Konkrét célkitűzéseik a következők:

- a szervezet megerősítése
- a tagokkal való kapcsolatok és kapcsolattartás megerősítése
- új tagok beszerzése
- új erőforrások bevonása
- szolgáltatási paletta bővítése
- a klaszterhez tartozó vállalkozások versenyképességének javítása

---

³¹ *Forrás:* A Borostyánkőút Gazdaságfejlesztési Klaszter stratégiája „Klaszterszerveződés a Borostyánkőút mentén” NYDOP-1.1.1/A-11-2011-0001, 2013

Beszámoló a Borostyánkőút Gazdaságfejlesztési Klaszter 2012. évi és 2013. első félévi tevékenységéről

<http://www.borostyanklaszter.hu/hirek> Letöltés ideje: 2015. 12. 28. 16:10

<http://www.borostyanklaszter.hu/adatbazisok> Letöltés ideje: 2015. 12. 28. 16:33

<http://www.borostyanklaszter.hu/tagok> Letöltés ideje: 2015. 12. 28. 16:42

- nemzetközi piaci és üzleti kapcsolatok fejlesztése
- a munka eredményeképpen javuljon a régió gazdasága és jövedelemtermelő képessége

A működéshez létfontosságú az önkormányzat támogatása, mind anyagi mind pedig marketing szempontból. A fenntartáshoz elnyert pályázat a működési költségek 80%-át fedezte, a tagok 50 000 forint tagdíjat fizettek be, de sajnálatos módon ez az összeg sem volt elég az önerő megteremtéséhez, ezért Zalalövő Város Önkormányzata 2013-ban 2 000 000 forinttal támogatta a klaszter működését.

A klaszter az elmúlt évek során számos rendezvényt szervezett, például vállalkozói kiállításokat, tájékoztatókat és előadásokat, fórumokat és tanulmányutakat, valamint lehetőséget biztosított a helyi vállalkozóknak a szlovéniai radgonai vásáron való megjelenésre. Több ismeretbővítő rendezvényen vettek részt a tagok, például Lentiben, Vasváron és Zalaegerszegen, melyek a további fejlődést és előrelépést szolgálták. Elkészült a klaszter marketingstratégiája, mely tartalmazza:

- a létrehozás előtti körülményeket
- a tagok tevékenységét
- a közös célt
- a működés gazdasági és társadalmi környezetét
- marketing tevékenységet

A Salla Művelődési Központ és Könyvtár kivitelezésében egy rövid összefoglaló készült a marketingstratégiáról, mely 100 példányban elérhető a könyvtárban. Az összegzés alkalmas arra, hogy az érdeklődők, rövid és lényegre törő formában ismerhessék meg a klaszter működését.

A szervezet munkájának sikerét az eddig elért eredmények támasztják alá. A klaszter mára már beépült a köztudatba, és egyre több vállalkozás kapcsolódik be a közös munkába. A klaszter működése tehát, eredményesnek mondható, ami remélhetőleg a jövőben tovább fokozódik.

4.6. Helyi termelői piac kialakítása³²

A Zalalövői Városszépítő és Környezetvédő Egyesület a Zalalövői Önkormányzat társfinanszírozásában 2010. augusztus 23-án pályázott az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák LEADER fejezetének végrehajtásához nyújtott támogatásra. A forrásból lehetőség adódott, hogy egy teljesen új piaci árusítóhelyet hozzanak létre a városban. A településen addig nem volt önálló piac, a Rákóczi út alsó szakaszát szokták lezárni árusítás céljára. A lezárás miatt a nagy forgalmú közintézmények /iskola, polgármesteri hivatal, művelődési kpt./ megközelítése körülményes volt, ami állandó elégedetlenséget szült a lakosságban. Ezenkívül a helyi kistermelőknek is megfelelő elárúsítóhelyet kívánt biztosítani az önkormányzat. A tervezett projekt összköltsége 6.507.254 Ft volt, melyből az elnyert támogatás mértéke pályázott összegnél több, mint egy millióval kevesebb, 2.853.438 Ft lett. A hiányzó összeget változatlan műszaki tartalom mellett az önkormányzat pótolta ki.

A helyi termelői piac kialakítása 2012-ben valósult meg, az árusítás pedig 2013. október 1-jétől indult meg a vásártéren. A helyi termelői piac a rendőrség épülete mögött elhelyezkedő területen kapott helyet. Itt 450 m² térkővel burkolt kereskedelmi tér került kialakításra, valamint elkészült 5 állandó elárúsító pavilon is. Szükségessé vált egy bevezető útszakasz megépítése, valamint a közvilágítás kiépítése is.

A piac fenntartója és üzemeltetője is egyben a Zalalövői Városszépítő és Környezetvédő Egyesület és Zalalövői Közös Önkormányzati Hivatal. A termelőknek helypénzt nem kell fizetniük az itt történő árusítás után, ugyanis a város vezetése és a fenntartók ezzel szeretnének hozzájárulni a helyi gazdaság élénkítéséhez. Ez a piac egy olyan értékesítési hely, ahol a lakóhelyi, a környékbeli, vagy a piac 40 km-es körzetében működő gazdaságokban megtermelt mezőgazdasági, továbbá élelmiszeripari termékeket értékesíthetnek az eladók. A piacon kínálható árukat a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény szabályozza. Ezen jogszabályon kívül, napi nyilvántartást kell vezetni az árusítóknak, melyet az értékesítés megkezdése előtt köteles beadni az üzemeltetőnek.

---

³²Forrás:<http://www.zalalovo.hu/aktualis/helyi-termeloi-piac-zalalovon> Letöltés ideje: 2015. 12. 10. 14:12;

Alapvető szabálynak kell tekinteni, hogy forgalomra csak biztonságos élelmiszer hozható, melyért mindig az élelmiszer előállítója felelős.

A kezdeti mérsékelt érdeklődés után lassan beindult az árusítás, a piac bejártódott a termelők körében. Állandó eladóként jelennek meg a környékről a tojást, tejet, mézet, tökmagolajt, lekvárt, házi hústermékeket előállítók, szezonálisan a virágárusok, koszorúkészítők, kosárkötők. A kialakult vevőkör állandó keresletet biztosít az őstermelőknek, mikro-vállalkozóknak.

5. Távlati célok

5.1. Kapcsolódás a Zala Megyei Integrált Településfejlesztési Programhoz³³

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban: TOP) abból indul ki, hogy az ország különböző területei és települései eltérő fejlettségi szinttel rendelkeznek társadalmi, gazdasági, valamint környezeti adottságok szempontjából. Ebből fakadóan minden terület fejlesztési stratégiáját is más-más módon kell kialakítani. A TOP egy olyan területi beavatkozási módot alakított ki, ami megyei szintű forráselosztásra alapszik. A megállapodások szerint, három nézőpont mentén lehet kijelölni egy térség decentralizált területi fejlesztéseit, ezek:

„1) önkormányzatok jogilag meghatározott kompetenciái – azaz a TOP fejlesztések kedvezményezettjei

döntően az önkormányzatok legyenek;

2) fejlesztések mérete – azaz a TOP elsősorban térségi és helyi jelentőségű fejlesztéseket finanszírozzon;

3) fejlesztések térségi integrációja – a TOP fejlesztései területileg összehangolva valósuljanak meg.”³⁴

---

³³ Forrás: Zala megyei Integrált Területi Program és Fejlesztési Terv (2014-2020)

³⁴ Forrás: Zala megyei Integrált Területi Program és Fejlesztési Terv (2014-2020)

Ezen beavatkozás elsősorban a gazdaságfejlesztést, a foglalkoztatást, valamint az ehhez fűződő célkitűzéseket szolgáló társadalmi és infrastrukturális tevékenységeket kell, hogy szolgálják. Zala Megye Területfejlesztési Koncepciója a megye 2030-as jövőképét mutatja be. A Zala Megyei Integrált Területi Program (ITP) a TOP 2014. májusi 5.0 változatával konszenzusban, összesen hét gazdaság- és településfejlesztési projektcsomagot határozott meg:

- „1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag*
- 2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag*
- 3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag*
- 4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag*
- 5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag*
- 6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag*
- 7. Otthonunk Zala - közösségerősítő projektcsomag”³⁵*

A tervezett fejlesztések három nagyobb részre koncentrálnak, ezek: Lenti és Zalaegerszeg vonala, Zala megyék balatoni térsége, valamint a Letenyei járás határ menti szegmense. Mindemellet Zalakaros, illetve Zalaszentgrót területén várhatók nagyobb mértékű fejlesztése.

Városunk, Zalalövő számára szánt források mértéke a megye városai közül csak Pacsát előzi meg. A források közel kétharmada a gazdaságfejlesztési projektek, negyede a településfejlesztési projektek, hatoda pedig az ágazati operatív programból kerül finanszírozásra.

A helyi vállalkozások a Zalai integrált gazdaságfejlesztési csomagból juthatnak forráshoz. Ez a csomag a Délnyugat-zalai ipari-szolgáltató övezet fejlesztését is célkitűzésbe vette. A megyék határhoz közelebb eső térsége, főként a 86-os főútra, valamint az M7-es autópályára alapozva, komoly lehetőségekkel rendelkezik. Az itt elhelyezkedő, nagyobb települések, mint Lenti, Nova, Csesztreg, vagy Zalalövő, több olyan kis-, közép- és nagyvállalat számára biztosítanak székhelyet, amelyek hosszú távon lehetővé teszik a helyben élő lakosság foglalkoztatását. Zalalövön az Ipari Parkba települt kis- és közepes vállalkozások lehetnek érdekelték ebben. Elsősorban az Elanders Hungary

---

³⁵ *Forrás:* Zala megyei Integrált Területi Program és Fejlesztési Terv (2014-2020)

nyomd, a Szalai Fafeldolgozó Kft. és az Edelholz Kft. juthatnak forráshoz, melyet innovációs célokra fordíthatnak.

A Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag szintén jó lehetőségeket kínál a településeknek, hiszen a Zalai turisztikai vonzerő-fejlesztés alprogramból forrásokat osztanak a megyei jelentőségű turisztikai attrakciók korszerűsítésére, továbbá a kerékpárutak bővítésére. Itt Zalalövő is kulcsszerephez juthat, a Zala Kétkeréken II. Zalai turisztikai kerékpárút-hálózat fejlesztési program kapcsán, amely során a jelenleg a város keleti harmadáig vezető kerékpárutat továbbépítik az Őrség irányába. Ugyancsak fontos lenne, hogy megvalósuljon az előbbire merőleges, az egerági és a nagyfernekági bekötőút között létesítendő kerékpárút megépítése.

Az Élhető, versenyképes, zalai falvak és városok projektcsomag keretében teljesülő projektek, elősegítik a települések revitalizációját. A Városfejlesztési alprogram, a települések élhetőségének fejlesztését, ezen keresztül a népességmegtartó erejét kívánja erősíteni. Zalalövön a városrehabilitáció keretében a Kossuth Lajos út déli oldalán található volt ipari-szolgáltató épületsor más irányú hasznosítása kerülhet a fejlesztés fókuszába. Erre már elkészült egy építési terv, amely vendéglátó-szolgáltató-rekreációs és múzeumi egységet álmód ide. A zöldterület-fejlesztés kapcsán a leromlott, elhanyagolt Parkerdő teljes megújítása a legfontosabb feladat, amely nagyon átgondolt komplex fejlesztéssel (pl. kalandpark lehetőségének megteremtése, tanösvény kialakítása, kültéri kemence építése, új növénytársulások telepítése stb.) a város szabadidő központjává, s fontos turisztikai vonzerejévé válhat.

A Városi energiahatékonyság alprogram, a megújuló energia és a tudatos energiafelhasználás elérését célozta meg. Zalalövő ezáltal végre hasznosítani tudná a legnagyobb természeti értékét, a település alatt rejtőző 65 °C-os termálvizet. Ennek kiaknázásával fűthetőek lennének a város intézményei. Erre eddig számos elképzelés született, de forrás hiányában nem valósult meg egyik sem.

A Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag, Szociális alapellátás fejlesztése alprogram a szociális alapellátás fejlesztését tűzte ki célul, ezen belül elsődleges az időskorúak ellátásának javítása és minőségének növelése. Zalalövön az önkormányzat már régóta tervezi, egy öregek ellátására szolgáló bentlakásos intézmény létesítését, melyre

igény is lenne a lakosság részéről. Az Időotthon megépítését a képviselőtestület gazdasági programjába bele is foglalta.

Az Otthonunk Zala-közösségerősítő projektcsomag a helyi civil és nonprofit szervezetek megerősítését biztosítja. A Civil szervezetek erősítése alprogram támogatja a helyi sportélet, polgárőr hálózat, a helyi programok, valamint a gazdasági élet fejlesztését. Erre a zalalövői egyesületek pályázhatnak.

5.2. A város gazdaságfejlesztési programja a jövőben³⁶

A város gazdasági programja az önkormányzat részére határozza meg azon feladatokat és célkitűzéseket, melyek az önkormányzat által nyújtandó kötelező, illetve önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági programot Zalalövő Város Képviselő-testülete és állandó bizottságai fogalmazták meg és állították össze, figyelembe véve a költségvetési lehetőségeket, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságokat.

A programban előírt célok elérése érdekében, a testületnek az alábbiakra kell összpontosítania:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források megteremtésére.

Az anyagi háttér megteremtése nem egyszerű feladat, az évről-évre keletkező állami támogatások és helyi bevételeken kívül, figyelni kell a pályázati lehetőségeket, és szorgalmazni kell a meglévő források kihasználását.

A gazdasági program összeállítását több tényező is befolyásolja, például:

- *„a kormányzat gazdaságpolitikája,*
- *a megyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,*
- *nemzeti és EU-s pályázati források,*
- *a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,*
- *az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,*

---

³⁶ *Forrás: Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2015-2019; Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019*

- *a polgármesteri program,*
- *a képviselő-testület és a bizottságok javaslatai,*
- *a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.*³⁷

A program konkrétan leírja, hogy mely területeken és milyen fejlesztéseket tervez a város vezetése. Ezek közt kiemelkedő szerepet játszik az idegenforgalom és turizmus, az egészségügyi ellátások témaköre, valamint a foglalkoztatást segítő célok. Megfogalmazódnak törekvések a gyermek- és ifjúságvédelem, a szociális helyzet, az adópolitika, a közművelődés, az infrastruktúra, a hulladékgazdálkodás és természetvédelem témakörében is. A város gazdasági programjában konkrét jövőkép és elképzelések jelennek meg, és az ezek eléréséhez szükséges feladatok is bemutatják. Az aktuális gazdasági programban ezeket a következőképp foglalták össze:

„Alapelvünk az, hogy Zalalövő Város Önkormányzatának a településfejlesztésben meghatározó szerepet kell vállalnia. Zalalövő városnak tudatos fejlesztéssel az Őrség és Göcsej térség meghatározó tagjává kell, hogy váljon.

A település fő jellemzője és speciális adottsága, erőssége a páratlan földrajzi elhelyezkedés, mely sok fejlesztési lehetőséget rejt magában.

Ez jelenti azt is, hogy városunk turisztikai központtá válhat, vonzó tájjellegű hagyományteremtő kulturális programok megteremtésével, többfunkciós turisztikai fejlesztésekkel, a jelenlegi vendégforgalom növelésével.

Ehhez szükséges a szolgáltatások (a Borostyán tó, vendéglátás, kerékpár turizmus fejlesztése, kerékpárút építése, stb.), alternatív szabadidős létesítmények létrehozása, a környezetének fejlesztése, illetve a természeti adottságok vonzóvá tétele.

*Városunkban minőségi közszolgáltatásokat, közműveket, óvodát, bölcsődét, szociális ellátást, 1-8. osztályos általános iskolát, egészségügyi alapellátást és a közművelődést továbbra is biztosítani kell..*³⁸

Az Európai Unió elve alapján, a program a növekedésre, a foglalkoztatás elősegítésére és a versenyképesség növelésére épül. A pontosan megfogalmazott célokon

³⁷ Forrás: Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2015-2019

³⁸ Forrás: Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2015-2019

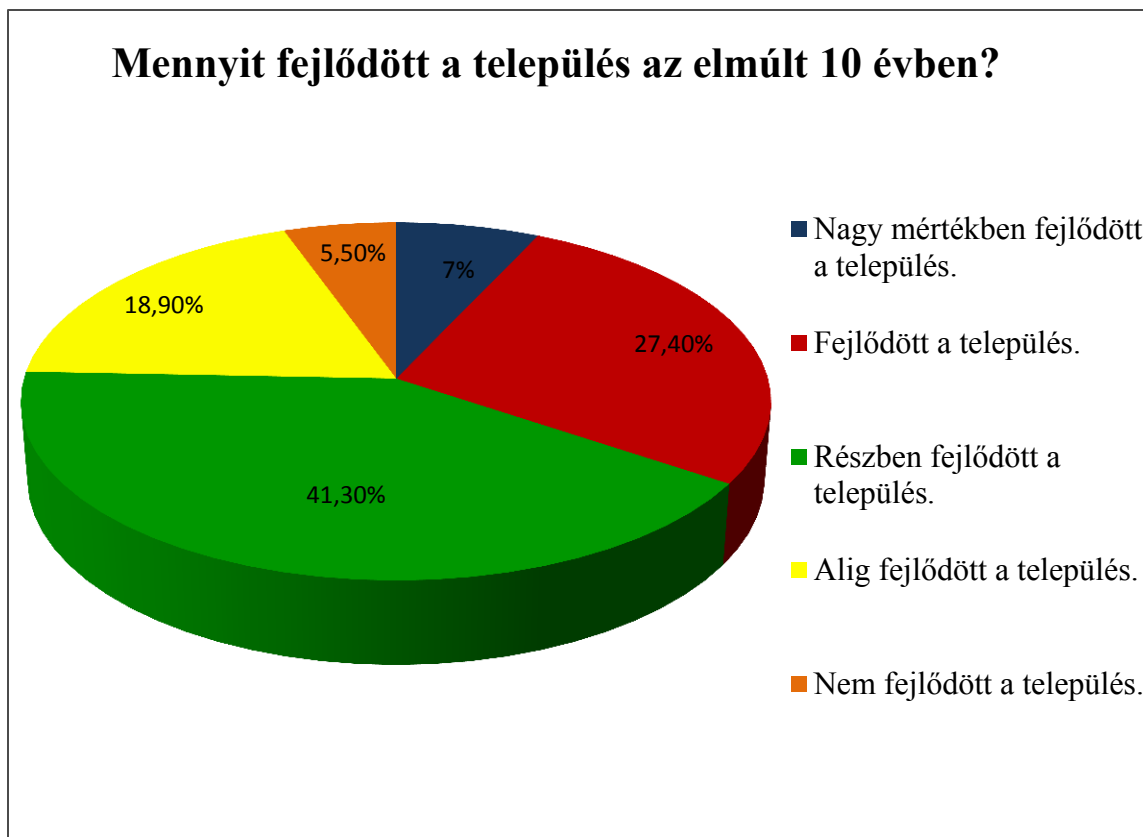
keresztül tartalmazza a város vezetésének reményét és előbbre jutási törekvéseit. A kitűzött feladatok végrehajtásához azonban elengedhetetlen, a teljes összefogás, mind a vezetőség mind pedig a lakosság részéről.

6. Felmérés Zalalövő fejlődéséről

A szakdolgozatom elkészítése során felmérést végeztem a helyi lakosság, illetve a környéken élők körében. Kíváncsi voltam, hogy milyen véleménnyel vannak a településről, hogy mit gondolnak Zalalövő fejlődésével kapcsolatban. Tudni szerettem volna, hogy a lakosság tisztában van-e az önkormányzat munkájával és lehetőségeivel. A felmérést online módon, valamint személyes megkeresések útján végeztem.

A véleménykutatás során 200 ember válaszolta meg a feltett kérdéseket, közülük 130 volt nő és 70 férfi. A legtöbb választ saját korosztályom, azaz a 21-30 év közötti személyek adták, az ő válaszaik aránya 41,6% volt, utána következett a 31-40 év közötti korosztály akik a válaszok 18,8 %-át adták. A kérdőív nem csak a helyi lakosságot célozta meg, hanem azokat is, akik például csak a helyben elérhető szolgáltatások miatt ismerik a települést. Mindennek ellenére a válaszadók nagy része azaz 150 ember zalalövői lakos, továbbá itt dolgozó vagy tanuló személy. Nagy örömömre szolgált, hogy a válaszadók 59,9%-a több mint 20 éve áll kapcsolatban a településsel, így láthatták milyen változásokon ment keresztül a település az elmúlt évtizedek során. A megkérdezettek 44,8%-a többé-kevésbé elégedett a város fejlettségével, a kevésbé elégedett személyek 20,9%-ot tesznek ki, az elégedett személyek viszonyszáma pedig 19,4%, azok aránya, akik egyáltalán nincsenek megelégedve a fejlettséggel 14,9%. A válaszadók 73,1%-a fejlődőképest településnek tartja Zalalövőt, 27,40% pedig úgy gondolja, hogy fejlődött a település az elmúlt 10 évben.

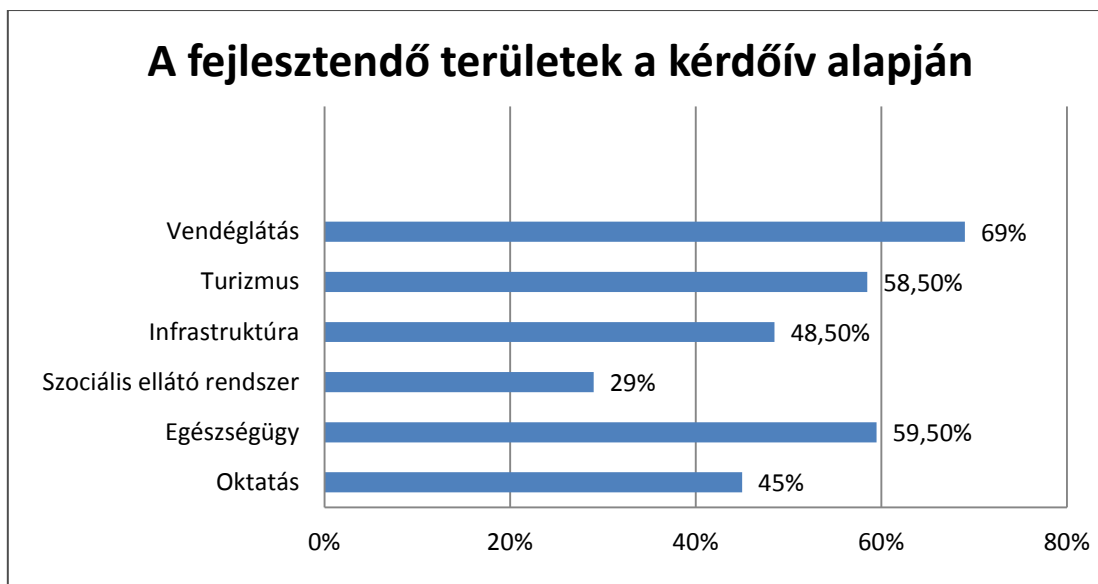

3. diagram: A település fejlődése az elmúlt 10 évbe

Forrás: saját szerkesztés a felmérés adatai alapján

Az egyik legfontosabb kérdés a helyi munkalehetőségekre vonatkozik, hiszen ez létfontosságú a lakosság számára. A megkérdezettek 35,6%-a kevésbé elégedett ezzel, a 24,3%-uk többé-kevésbé elégedett, 28,7% pedig egyáltalán nincs megelégedve a helyi munkalehetőségekkel. A válaszadók nagy része úgy gondolja, hogy a vendéglátás, az egészségügy, valamint a turizmus területén nagy szükség lenne további fejlesztésekre. E három szektoron kívül az oktatás és az infrastruktúra területe az, ahol további korszerűsítésre lenne szükség.

4. diagram: A fejlesztendő szolgáltatási területek Zalalövön

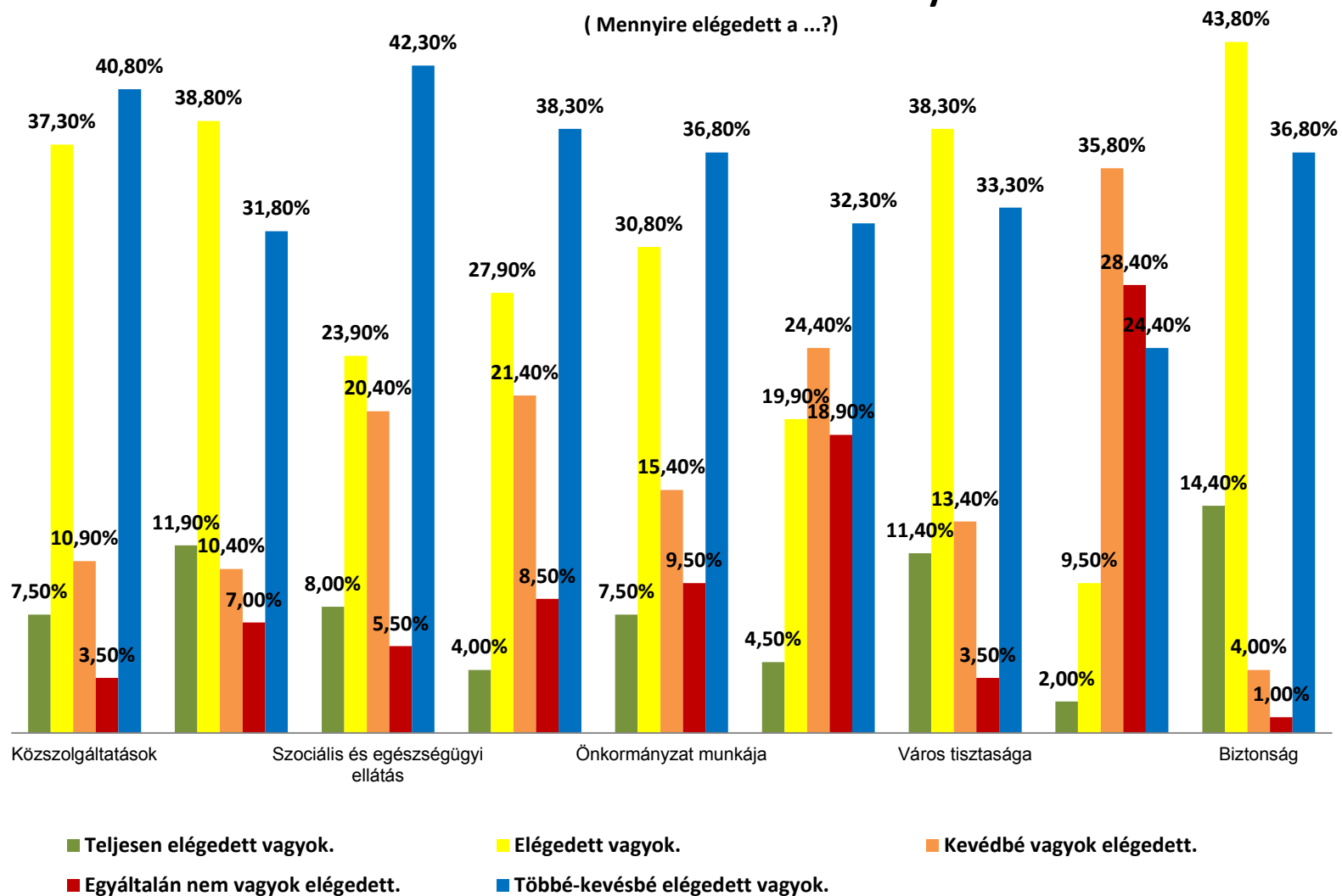
Forrás: saját szerkesztés, a felmérés adatai alapján

A kérdőív végén egy nyitott kérdésen keresztül lehetőséget kaptak a válaszadók, hogy elmondják javaslatukat, észrevételüket vagy ötletüket a várossal, a fejlődéssel kapcsolatban. Nagy örömmre szolgált, hogy többen megfogalmazták véleményüket. A leggyakoribb válaszok a következők voltak:

- munkahelyteremtés szükségessége
- kerékpárút vonalának meghosszabbítása
- kisvállalkozások támogatása
- oktatás színvonalának emelése
- út és járda felújítása
- földrajzi, természeti adottságok, nagyobb mértékű kihasználása
- programok szervezése
- parkerdő fejlesztése
- vendéglátó egységek hiánya
- politikai lobby tevékenység hiánya
- Borostyán-tó környékének fejlesztése
- állandó orvosi ügyelet hiánya
- turizmus fejlesztése

A Zalalövőről készített felmérés eredménye számszerűen

(Mennyire elégedett a ...?)

5. diagram: A felmérés számszerű bemutatása

Forrás: saját szerkesztés a felmérés adatai alapján

7. Zalalövő és Óriszentpéter összehasonlítása³⁹

Zalalövőtől 15 km-re található a legközelebbi város, Óriszentpéter. Lakossága 1179 fő (2011), a zalalövőiek kevesebb, mint fele. Az Órség fővárosaként számon- tartott település 2005. július 1-jével kapott városi rangot. Szintúgy, mint Zalalövő, járási székhellyé szeretett volna válni, ami azonban nem sikerült, így Óriszentpéter 2012 óta a Körmentdi Járáshoz tartozik. A település jelentős történelmi múlttal rendelkezik, nevét is az itt élő határt védő és őrző lakóiról kapta. Óriszentpéter mindig is központi szerepet játszott az Órségben, hasonlóképpen, mint Zalalövő a Göcsej és az Órség határán. A két város településszerkezete jelentősen eltér egymástól. A vasi kisváros szerez település, míg Zalalövő útifaluk egyesüléséből jött létre.

A földrajzi fekvést tekintve Órinek nagy előnyt jelent az osztrák és a szlovén határ közelsége, hiszen Ausztria 28 km, Szlovénia pedig csak 7 km-re van a várostól. A határmenti kapcsolatok eddig – főleg a turizmus-vendéglátás területén-, sok hasznot hoztak a helyieknek. Elérhetőség és megközelíthetőség szempontjából viszont Zalalövő jobb helyzetűnek mondható az átmenő 86-os főút miatt, saját vonzáskörzetéből viszont Óriszentpéter elérhetősége is jónak mondható. Mindkét település közlekedés-földrajzi helyzetét jelentősen javította a 2001-ben átadott Zalalövő-Bajánsenye között közlekedő vasútvonal, ezáltal bekapcsolódhattak a hazai és a külföldi vasúti forgalomba.

A közszolgáltatások és egyéb szolgáltatások terén is hasonlóknak mondható a két település. Mindkét városban működik óvoda, általános iskola, több kereskedelmi bolt, gyógyszertár és mentőállomás is található. Óriszentpéteren helyben megoldott az orvosi ügyelet, míg Zalalövőn ezt a megyeszékhelyről látják el. A két város egyben közigazgatási központ szerepét betölti. A közös önkormányzati hivatal Zalalövőn 6, Óriszentpéteren 13 önkormányzat hivatalszervezeteként működik. Mindkét helyen működik Okmányiroda is. Miközben hasonló közszolgáltatásokat látnak el érdekes összehasonlítani a két város költségvetését: Zalalövő az utóbbi három év átlagában kb. 600 millió -, míg Óriszentpéter kb. 400 millió forintból gazdálkodott, tehát az órségi városban egy főre vetítve több pénz

---

³⁹ Forrás: <http://www.oriszentpeter.hu/varosunkrol/> Letöltés ideje: 2015.12.21. 13:22
Primer kutatás: interjú Ór Zoltánnal Óriszentpéter város polgármesterével

jut. Az iparüzési adó mértéke kicsit különböző: a vasi településen az adóalap 2 %, míg a zalai városban az iparüzési adó mértéke 1,6 %.

Turisztikai szempontból az Őrség, ezen belül is Óriszentpéter kimagasló szerepet játszik a térségben. Az őrségi épített környezet és természeti adottságok roppant kedveltek a turisták számára, melyet az óriszentpéteri székhelyű Őrségi Nemzeti Park próbál védelmezni és gondozni, valamint turisztikai szempontból népszerűsíteni. A fentebb említett lehetőségeken túl jelentős hírnevet szerzett magának a nagyszabású rendezvényeivel. A nyaranta megrendezésre kerülő több napos Őrségi Vásár az egész Őrség legnagyobb rendezvénye. A három napos programok és kirakodó vásár több ezer embert csalogatnak a városba az ország területéről, sőt még az országhatárokon túlról is. Ezen felül rendeznek még ősszel Tökfesztivált, és számtalan kisebb-nagyobb hagyományőrző és népművészeti jellegű rendezvényt. Az országos hírű programok, illetve a természet vonzerejének köszönhetően a turizmus nagyon jelentős a városban. A helyi lakosok nagy része foglalkozik falusi turizmussal, melyet az Óriszentpéteri Szállásadók és Szolgáltatók Egyesülete, valamint az Őrség és Vidéke Vendégvárók Egyesülete próbál segíteni. Működésük célja a turizmus fejlesztése, lehetőségek és források felkutatása, a néprajzi, természeti és épített értékek megőrzése.

Zalalövő lemaradása e tekintetben eléggé jelentős, nagyon sok tennivalója van még a felzárkózás terén, bár ehhez adottságai megvannak. Az ókori múlt, a vonzó természeti környezet, a vadászat mind olyan vonzerő, amely hozhat turistákat a városba. Elsősorban a marketinget és a helyi kínálatot kell fejleszteni, s szükség van a szálláshelyek bővítésére is. Ehhez fel lehet használni a vasi kisváros tapasztalatait és jó kapcsolatot kell fenntartani az Őrségi Nemzeti Parkkal.

Jelentősen eltér a két város gazdasági szerkezete. Óriszentpéteren nincs nagyobb termelő üzem, viszont sok kis- és mikrovállalkozás működik. A legnagyobb foglalkoztató az Őrségi Nemzeti Park, amely a közmunkásokkal együtt körülbelül 100 főt foglalkoztat (ezen belül a saját állomány 40 fő), s ők fizetik a legnagyobb iparüzési adót is. A legtöbb helyi vállalkozás a turizmus és a vendéglátás területén működik. A két legnagyobb termelő vállalat a szabáscsésze üzem és az erdészet egyenként 25-30 személyt foglalkoztat.

Zalalövőn a legnagyobb foglalkoztató az Elanders Hungary Kft. és a Szalai Fafeldolgozó Kft., mindkét üzem száz fő feletti létszámmal dolgozik. A kisvállalkozások

száma egy tucat körül van, a többi mikroállalkozásnak minősül. Utóbbi cégek a főleg a szolgáltatásban működnek, tevékenységül széles palettát ölel fel.

8. Összegzés

Az Európai Unióhoz csatlakozás óta hazánk városai, falvai főként az uniós forrásoknak köszönhetően jelentős fejlesztéseket valósíthattak meg, ha település vezetése kellő figyelmet, energiát fordított a pályázati lehetőségek kihasználására és hasznos, támogatható célokat fogalmazott meg.

Dolgozatomban azt vizsgáltam, hogy Zalalövő miként élt a kínálgzó lehetőségekkel, az elnyert támogatásokból milyen értékeket teremtett a lakosság javára. Áttekintettem az önkormányzat településfejlesztési stratégiáit, gazdaságfejlesztési programjait, a tervezés egymásra épülését, a keletkezett dokumentációkat. Összegeztem a megvalósult fejlesztéseket, azok hatását a helyben élő közösségre.

Megállapítható, hogy az önkormányzat alapvető célja, hogy egy élhető, jól működő, szép lakóhelyet biztosítson a lakosság számára. A megfogalmazott célok és stratégiák alkalmasak a kisváros európai színvonalra emeléséhez. A vezetés folyamatosan törekszik az életkörülmények javítására, ennek érdekében különböző fejlesztéseket végez, rendezvényeket szervez és bonyolít le. Mindezek által nemcsak a lakóhely gazdagodik és a zalalövői emberek életkörülményei javulnak, hanem város betölti, megőrzi térségi vezető szerepét a kistalvas települési környezetben.

Az elmúlt évtizedben a város vezetése ugyan kellő figyelmet fordított a település fejlesztésére, de ezek az anyagiak hiányában csak részben valósultak meg. Ennek oka elsősorban a saját forrás hiánya, hiszen a korábbi önkormányzati ciklusokban a város költségvetése forráshiányos volt, emiatt az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok számára biztosított központi támogatásra szorult. A település költségvetésében fejlesztésre évről-évre szerény összeg állt rendelkezésre, amelyből csak tűzoltó jellegű munkálatokra, felújításokra jutott pénz. Az önkormányzat figyelmét és anyagi erejét a közszolgáltatások biztosítása, az intézmények működtetése kötötte le, amelyet viszont jó színvonalon ellátott.

A tervezett fejlesztésekre ezért a pályázati lehetőségek kihasználásával érkezett forrás, de a szükséges önerő előteremtése is sokszor csak részben sikerült. Ezt a problémát úgy sikerült áthidalniuk, hogy a Belügyminisztérium Önerő Alapjához pályáztak a hiányzó, a saját erő felét kitevő összegre, melyet mindig el is nyert.

Kedvezőtlen volt a város és a helyi vállalkozók számára az is, hogy az ország legnagyobb kistérségéhez, a zalaegerszegihez tartozva, olyan kedvező mutatókkal rendelkezett, amelyek alapján nem minősült hátrányos helyzetűnek, ezért nem jutott magasabb intenzitású pályázati támogatáshoz. Több pályázati lehetőségtől esett el azért is, mert város volt (kb. 3000 fővel), ugyanakkor ötezres falvak indulhattak egyes kiírásokon. A város több Európai Uniósi forrásból biztosított pályázatot kezdeményezett és valósított is meg a vizsgált időszak során. Ezek a fejlesztések célzottan a lakosságot kiszolgáló intézmények fejlesztését, vagy a jó életminőség javítását célozták meg. Számos projekt a Nyugat-Dunántúli Operatív Program, többségében az Új Magyarország Fejlesztési Terv részeként valósult meg.

Nagy érték, hogy a település vizuális megjelenése sokat javult, elsősorban a Szabadság-téri park felújításával. Így most egy európai kinézetű, valóban szép és többféle céllal is hasznosítható központi térrel rendelkezünk. Sajnos az infrastruktúra területén keveset sikerült előrelépni. Felújításra került pályázati forrásoknak köszönhetően a Széchenyi-, a Hunyadi-, a Jókai- és a József Attila utca burkolata, de a több út nagyon leromlott állapotban van, hasonlóan a járda-hálózathoz. Sajnos 2008 óta a kormány nem írt ki pályázatot a belterületi utak felújítására, saját forrásból az önkormányzatnak csak kátyúzásra telik.

A város intézményeinek állapota általában kielégítő. Legjobb karban a kibővített óvoda van, amely most már valóban megfelel az óvodai nevelés tárgyi-környezeti feltételeinek.

Az általános iskola további fejlesztésekre, felújításra szorul, de most már Klebelsberg Intézményfenntartó Központ kezelésében. Jelenleg is zajlik egy nagyobb volumenű energiatakarékossági beruházás: az újabb épületszárny nyílászáróinak cseréje és a lapostető hőszigetelése. A Salla Művelődési Központ és Könyvtár és az Egészségház esetében energiatakarékossági beruházások szükségesek, melyre az önkormányzat már nyújtott be pályázatot.

Zalalövő város önkormányzatának településfejlesztési tevékenységéről megállapítható, hogy tervszerűen működik. Alapja a következetesen véghezvitt tervszerűség, az évek során kialakult gyakorlatot vezeti tovább a városvezetés. A most elfogadásra kerülő Integrált Településfejlesztési Stratégiájában is az előző évek terveit folytatva vannak meghatározva a fejlődési célok, és a célok elérését segítő fejlesztések. Továbbra is a befektetés ösztönzése az egyik fejlesztési terület, melyen javítani kíván a városvezetés, és új befektetők bevonására tett lépéseket folytatni kívánja.

A város gazdasági helyzetének elemzés nyomán kiderült, hogy van a fejlődésre potenciál. Zalalövő közlekedés-földrajzi fekvését tekintve jónak mondható. Ebből számos lehetőség adódik, az elkerülő út középső szakaszán a budafai városrészen kialakítandó új ipari terület lehet a fejlődés egyik szegmense. Ide logisztika központ telepítése látszik célszerűnek.

A turizmus az egyik lehetséges kitörési pont, amiben a városnak nagy lehetőségei rejlenek. A saját vonzerő kialakítása mellett az Őrséghez való kapcsolódás is teremthet módot az előrelépésre. Ehhez viszont átgondolt fejlesztésekre van szükség, amelyek egyik célterülete a Borostyán-tó lehet. A másik, régóta melengetett elképzelés a tervekben létező Sallafürdő megépítése. Az önkormányzat elképzelése szerint egy kisebb fürdő építésével megteremthető a későbbi nagyobb fejlesztés alapja. Ehhez viszont magasabb politikai akarat és magánbefektetők részvétele szükséges. A létesítmény megépítését az Őrség közelsége is indokolja, ahol nincs melegvizű fürdő, ugyanakkor jelentős a turistaforgalom, és részükről lenne igény a szolgáltatásra.

A település gazdasági helyzetének vizsgálata közben felvetődött néhány probléma is. Az elöregedő társadalom jelensége városunkban is megjelenik. Nagy problémát jelent az, hogy a fiatalabbak egy része elvándorol a városból, ezzel is növelve a település elöregedési mutatóját. Ehhez a problémához tartozik, hogy fiatalok között a legmagasabb a képzett, kvalifikált, magas végzettségűek aránya. Így a térségben maradt munkaerő átképzésre szorul. Ehhez a város vezetésének is tennie kell lépéseket, és a jövőben is szorgalmazza a helyi munkaerő képzését, átképzését.

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja a helyi kezdeményezéseket, főleg a helyi termékeket előállítók törekvéseit. Több ötletet valósított meg az elmúlt években, mely a helyi és kézműves termékek népszerűsítését, megismertetését célozták meg. Ezek a helyi specialitások megjelentek a testvértelepülések vásárain, termelői piacokon, a 24 Város

program keretében a radgonai nemzetközi vásáron. Az önkormányzat a Városszépítő Egyesület tartós használatába adott egy közel két hektáros belterületet, ahol szociális kert kialakítására került sor pályázati forrásból és helyi erők összefogásából. Ezzel is a helyi értékek megóvását akarja megvalósítani.

Összességében elmondható, hogy Zalalövő környezete, települési megjelenése az utóbbi évek fejlesztései során fejlődött, és egy szép, élhető kisváros benyomását kelti. Az életminőséget javító beruházások kedvezőbb körülményeket teremtettek a helyeik számára. Ezt a lakosság is hasonlóképpen értékeli, hiszen a felmérési eredményeimből is kitűnik, hogy a válaszolók háromnegyede valamennyire elégedett az elért eredményekkel, s mindössze a negyedük látja úgy, hogy nem történt előrelépés. A város a jelenlegi ciklusra megfogalmazott fejlesztési tervében a kitörési pontok kihasználása nyomán a későbbiekben egy folyamatos fejlődési útra léphet. A dolgozatomban rámutattam arra, hogy a város és az önkormányzat településfejlesztési tevékenységében van potenciál akár nagyobb volumenű növekedésre is. Bizonyos, hogy számos kisebb-nagyobb hiányosság megfigyelhető, azonban számos területen előrelépés tapasztalható. Úgy gondolom, bátran kijelenthető, hogy Zalalövő az elmúlt évtized során szépen haladt előre a fejlődés útján.

A következő években magam is figyelemmel kísérem, hogy szülővárosom mennyire él a pályázati lehetőségekkel, a helyi gazdaság fellendülésével tud-e önálló forrásokat fordítani fejlesztésekre, s a civil szféra, a helyi vállalkozók mivel járulnak hozzá Zalalövő fejlődéséhez. Remélhetőleg magam is részese lehetek ennek, amennyiben az önkormányzat igényt tart munkámra.

Irodalomjegyzék

Szakirodalmi források:

Éri Vilma: Terjeszkedés vagy ésszerű városfejlődés?, Környezettudományi Központ, Budapest 2001

Süli-Zakar István: A terület- és településfejlesztés alapjai, Dialógus Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2003

Pap Norbert-Tóth József: Terület- és településfejlesztés I. A terület- és településfejlesztés alapjai, Pécsi Direkt Kft. Alexandra Kiadója, Pécs 2005

Buday-Sántha Attila, Hegyi Judit, Rácz Szilárd: Önkormányzatok gazdálkodása- helyi fejlesztés, Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs 2008

Zalalövő integrált gazdaságfejlesztési stratégiája (Széchenyi 2020) 2014. október;

Zalalövő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2014-2019;

Zalalövő Város Önkormányzatának 11/2011.(IV.07.) Önkormányzati Rendelete Szervezeti és Működési Szabályzatáról 2014.11.29.

Zalalövő Befektetésösztönzési Stratégiája, Zalalövő 2013. május 13.

A ZMKH Zalaegerszegi Járási Hivatal adatai;

Zalalövő Befektetésösztönzési Stratégiája, Zalalövő 2013. május 13.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Nyugat-dunántúli Operatív Program (NYDOP) pályázati anyaga

ESZA Európai Szociális Alap, Információs Technológia az Általános Iskolában, (a „21. század iskolája” programcsomag keretében) c. pályázati űrlap anyaga

A Borostyánkőút Gazdaságfejlesztési Klaszter stratégiája „Klaszterszerveződés a Borostyánkőút mentén” NYDOP-1.1.1/A-11-2011-0001, 2013

Zala megyei Integrált Területi Program és Fejlesztési Terv (2014-2020), 2014. október
Beszámoló a Borostyánkőút Gazdaságfejlesztési Klaszter 2012. évi és 2013. első félévi tevékenységéről

Internetes források:

- <http://www.zalalovo.hu/varosunk/tortenete> Letöltés ideje: 2015.09.28. 14:32
- <http://www.zalalovo.hu/varosunk/foldrajza> Letöltés ideje: 2015.09.28. 15:10
- <http://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/salla-muzeum> Letöltés ideje:
2015.10.02.,10:15
- <http://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/tajhaz> Letöltés ideje:2015.10.15. 09.10
- <http://www.zalaerdo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.15. 12:10
- <http://www.zalalovo.hu/gazdasag/ipari-park> Letöltés ideje: 2015. 12.13. 15:55
- <http://www.zalalovo.hu/onkormanyzat/az-onkormanyzat-feladata-es-hataskore> Letöltés
ideje: 2015.10. 11. 15:12
- <http://www.zalalovo.hu/eu-palyazatok> Letöltés ideje: 2015.11.10. 10:05
- <http://www.zalalovo.hu/eu-palyazatok/ovodabovites-zalalovon201109> Letöltés ideje:
2015.11.10. 10:10
- <http://www.zalalovo.hu/eu-palyazatok/zalalovo-foter-felujitas> Letöltés ideje: 2015.11.10.
10:50
- <http://www.zalalovo.hu/aktualis/helyi-termeloi-piac-zalalovon> Letöltés ideje: 2015. 12. 10.
- <http://www.oriszentpeter.hu/varosunkrol/> Letöltés ideje: 2015.12.21. 13:22
- <http://www.zalaerdo.hu/> Letöltés ideje: 2015.12.15. 12:10
- <http://www.borostyanklaszter.hu/hirek> Letöltés ideje: 2015. 12. 28. 16:10
- <http://www.borostyanklaszter.hu/adatbazisok> Letöltés ideje: 2015. 12. 28. 16:33
- <http://www.borostyanklaszter.hu/tagok> Letöltés ideje: 2015. 12. 28. 16:42

Primer kutatás:

Interjú Vertetics Lászlóval Zalalövő város volt polgármesterével (2009-2013).

Interjú Őr Zoltánnal Őriszentpéter város polgármesterével.

Interjú Balaskó Tibor vezető főtanácsossal, a polgármesteri hivatala munkatársával.

Ábra és táblázatjegyzék

Képek:

1. kép: Salla Múzeum és Romkert
2. kép: Tájház
3. kép: Zalalövői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
4. kép: A gyógyszertár épülete
5. kép: Dedesi Vendégház
6. kép: Északi Ipari Park, Szalai és Társa Fafeldolgozó Kft és az Edelholz Kft.
7. kép: A Borostyán-tó strandja
8. kép: Épül a völgyhíd a 86-os főút elkerülő szakaszán
9. kép: Zalalövő város központjában elhelyezkedő park
10. kép: Az óvoda felújítási látványterve
11. kép: Alapítványi bál az iskola aulájában

Diagramok:

1. diagram: Zalalövő területének, művelési ágak szerinti eloszlása
2. diagram: A foglalkoztatottság aránya Zalalövön
3. diagram: A település fejlődése az elmúlt 10 évbe
4. diagram: A fejlesztendő szolgáltatási területek Zalalövön
- 5 diagram: A felmérés számszerű bemutatása

Mellékletek:

1. számú melléklet:

Felmérés Zalalövőről

Kedves Válaszadó!

Herczeg Zsófia vagyok, a Budapesti Gazdasági Főiskola Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg végzős, közszolgálati BA szakos hallgatója. Szakdolgozatom elkészítéséhez szeretném a segítségét kérni, melyben Zalalövő településfejlesztési tevékenységét vizsgálom. A kérdőív kitöltése anonim és önkéntes, mindösszesen 5 percet vesz igényben. Válaszait kizárólag kutatómunkámhoz használom fel. Köszönöm, hogy válaszaival Ön is hozzájárult szakdolgozatom sikeres elkészítéséhez!

1. Az Ön neme?

- Férfi
- Nő

2. Az Ön életkora?

- 5 - 10 év
- 11 - 20 év
- 21 - 30 év
- 31- 40 év
- 41- 50 év
- 51- 60 év
- 60 év felett.

3. Az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

- 8 általános vagy annál alacsonyabb iskolai végzettség
- Szakiskola
- Érettségi
- Főiskolai/egyetemi BA/BSc szintű diploma
- Főiskolai/egyetemi MA/Msc szintű diploma
- Magasabb tudományos fokozat

4. Milyen kötelék fűzi Zalalövőhöz?

Több válasz is lehetséges.

- Itt élek/éltem.
- Itt dolgozom/dolgoztam.
- Itt tanulok/tanultam.
- Nem fűz semmi a településhez, csak a helyi szolgáltatásokat használom. (pl.: bolt, posta, benzinkút)
- Nem fűz semmi a településhez.

5. Hány éve áll kapcsolatban a településsel?

- 0-5 éve.
- 6-10 éve.
- 11-15 éve.
- 16-20 éve.
- Több mint 20 éve.

6. Mennyire elégedett a város fejlettségével?

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

7. Mennyire elégedett a helyben elérhető szolgáltatásokkal?

(boltok, bank, kozmetika, posta, benzinkút stb.)

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

8. Mennyire elégedett a helyi közszolgáltatásokkal?

(ivóvíz ellátás, szennyvíz hálózat kiépítettsége, hulladékszállítás, egészségügyi ellátás, oktatás)

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

9. Mennyire elégedett a helyi oktatással?

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

10. Mennyire elégedett a helyi szociális és egészségügyi ellátással?

(háziorvosi ellátás, fogorvosi ellátás, védőnői ellátás, gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, gyógyszertár stb.)

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

11. Mennyire elégedett a tömegközlekedéssel?

(a távolsági busz és vonat járatokkal pl.: Zalaegerszeg, Körmend vonalakon)

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

12. Mennyire elégedett az önkormányzat munkájával?

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

13. Mennyire elégedett a helyi programokkal és kikapcsolódási lehetőségekkel?

(pl.: rendezvények, színház, mozi, kávézó, italbolt, stb.)

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

14. Mennyire elégedett a város tisztaságával?

(pl.: utcák, parkok, középületek tisztasága és rendezettsége)

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

15. Mennyire elégedett a helyi munkalehetőségekkel?

- 5- teljesen elégedett vagyok.
- 4- elégedett vagyok.
- 3- többé-kevésbé elégedett vagyok.
- 2- kevésbé vagyok elégedett.
- 1- egyáltalán nem vagyok elégedett.

16. Mennyire tartja biztonságosnak a települést?

- 5- teljesen biztonságosnak tartom.
- 4- biztonságosnak tartom.
- 3- többé-kevésbé biztonságosnak tartom.
- 2- nem tartom biztonságosnak.
- 1- egyáltalán nem biztonságos.

17. Véleménye szerint, Zalalövő a fejlődőképes települések közé sorolható?

- Igen.
- Nem.

18. Véleménye szerint, mennyit fejlődött a település az elmúlt 10 évben?

- 5 - nagymértékben fejlődött a település.
- 4 - fejlődött a település.
- 3 - részben fejlődött a település.
- 2 - alig fejlődött a település.
- 1 - nem fejlődött a település.

19. Véleménye szerint, mely területek van szükség további fejlesztésekre?

Több válasz is lehetséges.

- oktatás
- egészségügy
- szociális ellátó rendszer
- infrastruktúra
- turizmus
- vendéglátás
- Egyéb:

20. Ön mit gondol a településről? Milyen egyéb ötlettel vagy tanáccsal tudnak szolgálni, a további fejlődés érdekében?

(véleménykifejtés, ötlet, tanács, észrevétel, stb.)

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Herczeg Zsófia büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2016. január 4.

Herczeg Zsófia sk.

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó két példányban)

Zalalövő város településfejlesztési tevékenységének vizsgálata 2006- 2019-ig tartó időszakban

---

szakdolgozat címe

Herczeg Zsófia

Hallgató neve
tagozat/csoport/szak/szakirány

Szakdolgozatom témája lakóhelyem, Zalalövő város településfejlesztési tevékenységének vizsgálata. A téma kiválasztásában több tényező is szerepet játszott, alapvetően a városhoz való kötődésem, tanulmányaim és érdeklődésem a helyi fejlesztések iránt. Az önkormányzat munkája 2013 nyarán keltette fel igazán az érdeklődésem, mert akkor diákmunkán dolgoztam a Polgármesteri Hivatal pénzügyi osztályán.

A település rövid bemutatása után megvizsgáltam a 2006-2019-ig tartó időszakban történt és történő változásokat Zalalövön. Kitekintettem minden fejlesztésre, melyek már végbementek, vagy remélhetőleg a jövőben meg fognak valósulni. Felmértem azt, hogy a projektek és változások milyen hatással voltak a város és a lakosság életére, illetve kifejtettem véleményem és tapasztalataim ezekkel kapcsolatban. Betekintettem az önkormányzat fejlesztési elképzeléseibe, megismertem a hosszú távú stratégiai célokat. Érdekelt, hogy a város miként él fejlesztési lehetőségeivel, hogyan használja ki a pályázati lehetőségeket a lakosság életkörülményeinek javítása érdekében. A település alaposabb megismerése, és az itt élők véleményének kérdőíves felmérése után összehasonlítottam Zalalövő fejlődését a legközelebbi várossal, Óriszentpéterrel. Megállapítható, hogy az

önkormányzat alapvető célja, hogy egy élhető, jól működő, szép lakóhelyet biztosítson a lakosság számára. A megfogalmazott célok és stratégiák alkalmasak a kisváros európai színvonalra emeléséhez. A városvezetés folyamatosan törekszik az életkörülmények javítására, ennek érdekében különböző fejlesztéseket végez, rendezvényeket szervez és bonyolít le. Mindezek által nemcsak a lakóhely gazdagodik és a zalalövői emberek életkörülményei javulnak, hanem város megőrzi térségi vezető szerepét a kistalvas települési környezetben. A vizsgált időszak elején a település költségvetésében fejlesztésre évről-évre szerény összeg állt rendelkezésre, amelyből csak tűzoltó jellegű munkálatokra, felújításokra jutott pénz. A tervezett fejlesztésekre a pályázati lehetőségek kihasználásával érkezett forrás, de a szükséges önerő előteremtése is sokszor csak részben sikerült. Ezt a problémát úgy sikerült áthidalniuk, hogy a Belügyminisztérium Önerő Alapjához pályáztak a hiányzó, a saját erő felét kitevő összegre, melyet mindig el is nyertek. A település gazdasági helyzetének vizsgálata közben felvetődött néhány probléma is. Az előregedő társadalom jelensége városunkban is megjelenik. Nagy problémát jelent az, hogy a fiatalabbak egy része elvándorol a városból, ezzel is növelve a város előregedési mutatóját. A város több, európai uniós forrásból finanszírozott pályázaton indult, és ezek által számos tervet valósított meg a vizsgált időszak során. Ezek a fejlesztések célzottan a lakosságot kiszolgáló intézmények fejlesztését, vagy az életminőség javítását célozták meg. Számos projekt a Nyugat-Dunántúli Operatív Program, többségében az Új Magyarország Fejlesztési Terv részeként valósult meg. Zalalövő város önkormányzatának településfejlesztési tevékenységéről megállapítható, hogy tervszerűen működik. A befektetés ösztönzése az egyik fejlesztési terület, melyen javítani kíván a városvezetés, és új befektetők bevonására tett lépéseket folytatni kívánja. A város gazdasági helyzetének elemzés során kiderült, hogy van fejlődési potenciál. Zalalövő közlekedés-földrajzi fekvése jónak mondható. Ebből számos lehetőség adódik, többek között az elkerülő út középső szakaszán, a budafai városrészen kialakítandó új ipari terület lehet az előrelépés egyik szegmense. A turizmus az egyik lehetséges kitörési pont, amiben a városnak nagy lehetőségei rejlenek. Ehhez viszont átgondolt fejlesztésekre van szükség, amelyek egyik célterülete a Borostyán-tó lehet. A másik, régóta melengetett elképzelés a tervekben létező Sallafürdő megépítése. Az önkormányzat elgondolása szerint egy kisebb fürdő építésével megteremthető a későbbi nagyobb fejlesztés alapja. A képviselőtestület a lehetőségeihez mérten támogatja a helyi kezdeményezéseket, főleg a helyi termékeket előállítók

törekvéseit. A helyi gazdaság élénkítése érdekében egy termelői piacot hoztak létre, ahol a helyi és környékbeli termelők kínálhatják portékájukat.

Összességében elmondható, hogy Zalalövő környezete, települési megjelenése az utóbbi évek fejlesztései során fejlődött. Az életminőséget javító beruházások kedvezőbb körülményeket teremtettek a helyeik számára. Ezt a lakosság is hasonlóképpen értékeli, hiszen az általam készített felmérési eredményeimből is kitűnik, hogy a válaszolók háromnegyede elégedett, vagy részben elégedett az elért eredményekkel. A felmérésben megkérdeztem, hogy melyek azok a területek ahol további fejlesztésre lenne szükség. A válaszadók többsége úgy gondolja, hogy a vendéglátás, a turizmus és az egészségügy területén lenne a legfontosabb a korszerűsítés, valamint az oktatás és az infrastruktúra is fejlesztésre szorul. A megkérdezettek többsége szükségesnek tartja további munkahelyek létesítését, az utak és járdák felújítását, az állandó orvosi ügyelet megoldását, valamint a földrajzi és természeti adottságok nagyobb mértékű kihasználását. Zalalövő és Óriszentpéter összehasonlításakor kiderült, hogy a két település hasonló fejlesztéseket végzett az elmúlt időszakban. Különbség a két város között, hogy Óriszentpéteren a turizmus, Zalalövőn pedig a termelő gazdaság fejlettebb. A város a jelenlegi ciklusra megfogalmazott fejlesztési tervében a kitörési pontok kihasználása nyomán a későbbiekben egy folyamatos fejlődési útra léphet. A dolgozatomban rámutattam arra, hogy a város és az önkormányzat településfejlesztési tevékenységében van potenciál akár nagyobb volumenű növekedésre is.